

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė j.v.s. Irena Regienė

LSS SESERIJS VYRIAUSIOS SKAUTININKĖS PRANEŠIMAS

Mielos sesės vadovės,

siųs sesei Nijolei Kersnauskaitėi.

Pradejome naują kadenciją. Prieš kelis mėnesius Bostone įvyko LSS vadovybės pareigų pasikeitimas, o kovo 11 d., Čikagoje, Seserijos ir Brolių vadovės pasikeitė pareigomis. Sese Dalia ir aš dėkojame visoms sutikusioms ateinančius trejus metus su mumis drauge dirbti. Džiaugiamės, kad vėl turime puikią grupę gerų vadovų pasiryžusių dirbti, kad mūsų sesėms būtų smagu ir linksma skautauti. Su dideliu dėkingumu atsisveikinome su sese Maryte, Ramune, Audrone, Zina ir Birute. Bet nesutikome jas visai nuo skautiškų darbų atleisti, duodame joms tik atostogas pailsėti.

Turėjome jau pirmą Seserijos vadovės posėdį. Trumpai susumuosiu nutarimus liečiančius vienietų vadovės.

Tuntai, vietininkijos — jau kuris laikas pastebėjome gavusius vienietų atsisveikinimo, t.y., iš tunto į vietininkiją, iš vietininkijos į draugovę ar net į mišrų vienietą su broliais. Prašau sesę Gloriją susisiekti su vadovėmis, šį reikalą iširti ir pranešti vienietų padėti. Sese Dalia ir aš bandysime artimiausiu laiku šį reikalą sutvarkyti. Taip pat prašau sesę Rūtą Kirkuvienę ir sesę Dainą Kasputienę peržiūrėti savo rajone vienietus, ypač vyr. skaučių ir skautininkų židinius ir būrelius bei gauti pilnus jų sąrašus.

Vienietų registracija — Seserijos ir Brolių židiniai padarė naujas registracijos lapus. Juos netrukus visiems išsiųs vartojimui ateinančioje registracijoje. Registruojant vienietą, būtina pilnai užpildyti naują formą. Nesuteikusi visos informacijos praėjusiose rinkimuose, vadovės negavo balsavimo lapų, o juos gavo 12 m. skautukės. Taip pat palengvinsim šių formų siuntimą. Registraciją siųskite tik sesei Irenai Markevičienei, Seserijos išdininkei. Surinkusi vienietų registraciją, ji persiųs rajono atstovams ir man. Tada, visos turėsime pilnus sąrašus.

Kaziuko mugės — pastebėjome, kad per paskutiniuosius kelis metus Kaziuko mugės labai pasikeitė. Jokių būdu nesumenkė, bet tiksliai pabūdis pasikeitė. Vienur ruošiami labai sėkmingi vaidinimai, kitur įvairūs laimėjimai, dar kitur pardavinėjami maisto produktai šalia tradicinių rankdarbių. Nusprendėme, kad būtina visų vienietų Kaziuko mugės aprašyti ir išleisti atskirą „Vadovės užrašai“. Būtina šia informacija pasidalinti, nes kai kurie vienietai skundžiasi idėjų stygiu. Kaziuko mugių pasisiekimas yra būtinas. Tai didžiausias vienietų lėšų telkimas metinei veiklai. Prašau šiuos aprašymus atlikti iki liepos mėnesio pabaigos ir pasiųsti rajono atstovams. Jos, patikrinusios ar iš visų vienietų gavo, per-

Pakėlimai ir apdovanojimai — noriu priminti visoms vadovėms pakėlimų ir apdovanojimų eigą.

1. Pakėlimai — balandžio 23 d. proga ir lapkričio 1 d. proga.

2. Apdovanojimai — vasario 16 d. proga.

Visi pristatymai turi būti pasiųsti rajono atstovams ne vėliau kaip 2 mėn. prieš šias datas. Jos juos peržiūri, ar viskas atitinka nuostatas, ir pasiūcia man. Aš siūcia juos Seserijos vadovės narėms balsavimui ir vėliau siūcia sesei Birutei pateikti Pirmijos balsavimui. Jei nesilaikome šių datų, viskas labai susiveluoja ir atsitinka taip, kad vadovų pristatytos sesės turi laukti kito balsavimo. Taip pat, labai prašau prieš pristatant seses, patikrinkite ar pilnai atitinka nuostatas. Šiuo metu, peržiūrim pristatymo lapą ir greitai laiku pasiūcime jums naują. Kol juos gausite, prašau vartoti tuos, kuriuos gavote iš rajono atstovės.

„Vadovės užrašai“ — sese Nijolė vis dar prašo medžiagos iš vienietų veiklos. Jei savo vienietę ką nors įdomaus darote ir labai pasiseka, būtinai nusisiekite žinią sesei Nijolei. Ji išspausdins leidinyje ir tuomi pasidalinsite su kitais vienietais.

Skautų Web page — kaip jau visos žinote, turime Seserijos puslapį Skautų „Web page“. Jį puikiai veda sese Amanda Muliolienė, sudėjusi daug medžiagos iš Seserijos vadovės bei vienietų veiklos. Labai prašo, siųskite jai kuo daugiau medžiagos. Siųskite nuotraukas, aprašymus ir kt. Visame pasaulyje, kas turi kompiuterius, gali pasiskaityti apie mūsų veiklą. Jūs taip pat galite padaryti atsida-rydamas nuo visais.

e-mail adresai — dauguma mūsų turime e-mail adresus. Tai greičiausias ir veiksmingiausias susisiekimo būdas. Siūcia jums Seserijos vadovės sąrašą su visa informacija. Noriu paruošti vienietų vadovų sąrašą įdėdama į jį visų e-mail adresus. Būtinai tuojau praneškite šią informaciją man: PENCYLAR@AOL.COM

50 skautiškų metų jubiliejai — šiais metais daug vienietų švenčia 50 metų skautiškų veiklos jubiliejus. Sveikiname Clevelando „Neringos“ ir „Gabijs“ tuntus. Linkime dar daug metų dirbti ir auklėti seses lietuviškame skautavime. Jei yra kiti vienietai, švenčiantys šį jubiliejų, praneškite. Pasidalinsime jūsų džiaugsmu su visais.

Tiekimo skyrius — ženklių ir knygų tiekimo skyrius sujungėme į vieną. Šio skyriaus vedėja yra sese Aušrelė Sakalaitė. Jos tel. 630-243-6302 ir e-mail Ausreles@mediaone.net.

Prašau kreiptis į sese Aušrelę dėl ženklių, knygų ir šių poreikių sąrašo.

Budėdama su Jumis, v.s.fil. Rita Pencylinė LSS Seserijos Vyriausia skautininkė

LSS Seserijos dalis naujos ir buvusios vadovės narių. Iš k. sėdi — j.s. fil. Taiyda Chiapetta, v.s. Irena Markevičienė, v.s. Maryte Utz, LSS Seserijos Vyriausia skautininkė v.s. fil. Rita Pencylinė, v.s. Dalia Trakienė, s. Rasa Conklin. Stovi — vyr. sl. Aušrelė Sakalaitė, j.s. Rūta Kirkuvienė, v.s. Jūratė Neimanienė, v.s. fil. Daiva Kasputienė, s. fil. Ramunė Lukienė, s. fil. Naida Šnipaitė, ps. fil. Vida Brazaitytė, s. Rūta Sušinskienė, v.s. fil. Laima Rupinskienė, ir ps. fil. Rūta Ozers.

LSS SESERIJS VADIJA 2000-2002 M. KADENCIJA

Vyriausia Skautininkė —

v.s. fil. Rita Pencylinė

Vyr. Skautininkės pavaduo-

toja — v.s. Dalia Trakienė

Evangelikų dvasios vadovas

— v.s. kun. Algimantas Žil-

linskis

Katalikų dvasios vadovas —

s. kun. Gediminas Kijauskas,

SJ

Garbės gynėja — v.s. Da-

nutė Surdenienė

Sekretorė — ps. fil. Vida

Brazaitytė

Izdininke — v.s. Irena Mar-

kevičienė

Atlanto raj. atstovė — s.

Gloria Adomkaitienė

Australijos raj. atstovė —

v.s. Rasa Statkuvienė

Kanados raj. atstovė — v.s.

fil. Jūratė Neimanienė

Pietų Amerikos raj. atstovė

— v.s. Eugenija Bacevičienė

Europos raj. atstovė — s.

Kristina Harmes

Ramiojo Vandenyno raj. ats-

tovė — v.s. Daina Kasputienė

Vidurio raj. atstovė .s. Rūta

Kirkuvienė

„Gabijs“ redaktorė — v.s.

fil. Nijolė Kersnauskaitė

L.S. Fondo atstovė — v.s.

Saulė Šatienė

Tiekimo skyriaus vedėja —

vyr. sk. vyr. sl. Aušrelė Saka-

laitė

Seserijos Web puslapio vedė-

ja — v.s. fil. Amanda Mulio-

lienė

Skautininkų/vyr. sk. zidi-

ničių sk. vedėja — v.s. Irena

Lileikienė

Jūrų skaučių skyriaus ve-

dėja — j.s. fil. Taiyda Chiapet-

ta

Vyr. skaučių skyriaus vedė-

ja — s. fil. Naida Šnipaitė

Priėjusių skaučių skyriaus

vedėja — s. Rasa Conklin

Skaučių skyriaus vedėja —

ps. fil. Rūta Ozers

Jaunesniųjų skaučių sky-

riaus vedėja — v.s. fil. Laima

Rupinskienė

Liepsnėlių skyriaus vedėja

— v.s. Rasa Karvelienė

„Gintaro“ vadovų mokyklos

skyriaus vedėja — s. Rūta

Sušinskienė

SKAUTIŠKI RENGINIAI

Clevelande

Gegužės 27 d. — Clevelando skautija minės savo veiklos 50 metų sukaktį.

STOVYKLOS

Birželio 17 - 24 d. — Detroito „Baltijos“ ir „Gabijs“ tuntų stovykla Dainavos stovyklavietėje, Manchester, MI.

Liepos 15-26 d. — Čikagos skautų ir skaučių stovykla Rako stovyklavietėje, Custer, MI.

Rugpjūčio 13-20 d. — LSS Atlanto rajono stovykla vyks Bolton, MA, Resolute Boy Scouts Camp.

parduotuvę. Čia gyvendamas susipažino su Amerikoje gimusia lietuvaite patriote dr. Eugenija Gurskis ir po kurio laiko su ja sukūrė lietuvišką šeimą. Susilaukė dviejų sūnų — Antano ir Vlado. Abu sūnus yra baigę aukštąjį mokslą ir dirba savo profesijose.

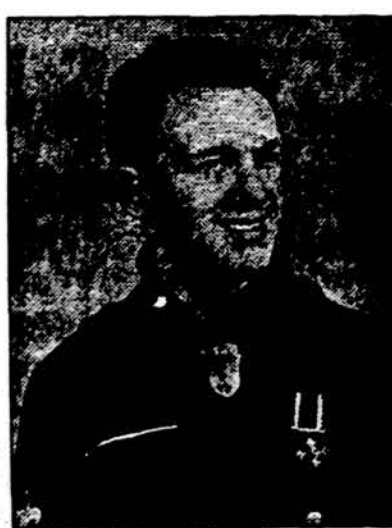
A. A. Vladas Pauza nuo gimnazijos laikų Lietuvoje buvo veiklus skautas. Toje veikloje aktyviai reiškėsi Vokietijoje ir JAV-se. Detroite buvo „Baltijos“ vietininkijos vietininkas ir „Baltijos“ skautų tunto tutininkas. Lietuvių Skautų s-gos buvo pakeltas į skautininko laipsnį. Priklausė Korp! NeoLithuania. Buvo Latvijoje — Lietuvių vienybės vyr. vadovybės sekretorius.

Priklausė Amerikos lietuvių Tautinei s-gai ir Lietuvių bendruomenei. Spaudoje pradėjo reikštis 1929 m. Rašė „Skautų aide“, 1944 m. buvo „Tėvynės“ atsakinguoju redaktorium, 1945 m. „Laisvės Varpo“ skautų skyriaus redaktorius. Nuo 1993 buvo RLB tarybos prezidento pirmininkas. Bendradarbiavo „Lietuvių balse“ ir buvo jo rėmėjas.

Prieš keletą metų iš Detroito persikėlė gyventi į West Bloomfield, Michigan. Buvo geras liuanistas, geras kalbėtojas, didelis tolerantas. Liūdna, kad paskutiniame atsisveikinime Tautinėse kapinėse dalyvavo tik keletas asmenų, o juk gyvenime ir lietuviškoje veikloje buvo daugelio žinomas. Pasiges jo šeima, pasiges ir mano namai, kur, atvykęs Čikagoje, visada apsidavė. Jis čia buvo laukiamas ir mylimas.

Garbingas Lietuvos sūnau, savo kilniais darbais daug pasidarbavęs pavergtai tėvynei Lietuvai. Ilsekis ramiai nors svetimoje, bet svetingoje laisvo krašto mirusiųjų tėvyneje.

Antanina Reptienė

ATSIŠVEIKINOM SU SKAUTININKU VLADU PAUŽA

1999 m. gruodžio 17 d. Čikagą pasiekė liūdna žinia, kad Detroite iš šio pasaulio amžinybėn iškeliavo žurnalistas, mokytojas, buvęs veiklus visuomenininkas a.a Vladas Pauza.

Velionio prisiminimo pamaldos gruodžio 28 d., 11 val. ryto vyko St. Mark liuteronų bažnyčioje West Bloomfield, MI. A. a. Vlado pelenai buvo laidojami 2000 m. sausio 8 d. Lietuvių tautinėse kapinėse, Justice, Illinois. Velionio artimo draugo Algio Regio pakviesta, kartu su pas mane gyvenančia moterimi nuvažiuavome į kapines. Buvo skelbta, kad laidojimas bus 9 val. ryto. Atvažiuavę kapinėse jau radome iš Detroito atvykusius 6 žmones. Netrukus atvažiuavo velionio šeima atveždama urną su mirusio pelenais. Visiems pasisveikinus pradėjome apeigas. Prieš padedant urną į mauzoliejų, vyresnysis velio-

nio sūnus Antanas paskaitė maldas, o Algis Regis tarė atsisveikinimo žodį ir išreiškė užuojautą liūdinčiai šeimai. Patalpinę urną mauzoliejų su asaromis akyse tarėme: „Sudiev, mylimas Vladel, ilsekis ramiai, be rūpestių, ilgėsio ir skausmų“. Paskui, paspaudę ranką vieni kitiems, nuliūdę išsiskirstėme. Buvo labai liūdna pagalvojus, kad daugiau niekad nebesimatysime.

Vladas Pauza gimė 1916 m. gegužės 16 d. Skapiškyje, Rokiškio apskr. Pradžios ir vidurinė mokyklą baigė Pilviškyje, Marijampolės apskr. 1933 m. baigė Kauno mokytojų profesinės s-gos gimnaziją ir 1939 m. Vytauto Didžiojo universiteto humanitarinių mokslų fakultete studijavo liuanistiką. 1939-1942 m. mokytojavo Šiauliuose. 1942-1944 m. ten pat buvo burmistro pavaduotojas. Budamas šiose pareigose daugeliui lietuvių jaunuolių padėjo išvengti išvežimo darbams į Vokietiją. Lietuvos okupacijų metais veikliai reikėsi rezistencinėje pogrindžio veikloje.

1944 m. Lietuvon grįžtant Sovietų okupacijai, Vladas traukėsi į Vakarus. Vokietijoje buvo Flensburgo ir Liubecko lietuvių stovyklų komitetų veiklus narys, mokytojavo Liubecko ir Neustado lietuvių gimnazijose, dalyvavo skautiškose veiklose. Emigravęs į JAV apsigyveno Detroite, kur turėjo lietuviškos tautodailės

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$100.00. Foreign countries \$115.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Matindami pakto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiunčiame. Prie pavardės ir adreso, siūdami laikraštį patysime, iki kada prenumerata galioja.

DRAUGO prenumerata yra mokama iš anksto.

	Metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$100.00	\$60.00	\$38.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$115.00	\$65.00	\$45.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$60.00	\$45.00	\$33.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$65.00	\$50.00	\$38.00
Užsakant į Lietuvą:			
Oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Reguliariu paštu	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida oro paštu	\$160.00	\$85.00	
Tik šeštadienio laida reguliariu paštu	\$55.00		

Vyriausia redaktorė — Danutė Bindokienė

Administratorius — Valentinas Krumpis

Moderatorius — kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamas, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuotra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

DR. PETRAS KISIELIUS

INKSTŲ, POSLĖS, PROSTATOS

GYDYMAS BEI CHIRURGIJA

Center for Health,

1200 S. York, Elmhurst, IL 60126

630-941-2609

BIRUTĖ L. PUMPUTIS, M.D.

Fellow: American Academy of

Family Practice

SEIMOS GYDYTOJA

320 W. 61st Ave. (219) 947-5279

Hebert, IN 46042 Fax (219) 947-6236

TERESĖ KAZLAUSKAS, M.D.

Veiklą gydytoja

900 Ravinia Pl., Orland Park, IL

Tel. 708-348-0887

Priima Palos ir Christ ligoninėms.

Nuolaida naujai atvykusiems.

ASYA SEGALENE, M.D.

Rush University Consultants in

Allergy and Immunology

Konsultacijos suaugusiems ir

vaikams, sergantiems astma,

sinusu, kvėpavimo takų ir

imunologinėmis ligomis,

alergijomis maistui, vaistams,

vabzdžių įkandimui bei įvairioms

aplinkos sukeltoms alergijoms.

Dr. Segalene sėkmingai suderina

medicininį išsilavinimą JAV su

dideliu patyrimu Europoje ir JAV.

Kalba lietuviškai, rusiškai ir lenkiškai.

1725 W. Harrison St.-207

Chicago, IL 60612

Tel. 312-942-6296.

SKAUTIŠKAS AČIŲ

Š. m. vasario 26 d. amžinybėn išėjus Engelbertui Andriuišui, jo draugai ir artimieji šeimos buvo prašomi vietoje gėlių velionii pagerbti, aukoti „Lituanicos“ skautų tuntui. Gerbdami šeimos pageidavimą, Velionio atminimui aukoją Z. Dailidė, L. ir G. Paketurių, O. Doyle, A. Bakanas, C. Noris, E. Dzancevičius, L. ir A. Ramanauskai, P. ir A. Totoraičiai, L. Morkūnas, A. ir D. Zailskai, V. ir R. Mickevičiai, A. ir I. Luneckai, P. ir R. Mickevičiai, M. Andriušis, A. Lieutvinkas, G. ir M. Butėnai, D. Butėnas, V. Bulkaitis, A. T. Vaitkevičius, V. ir V. Šilai, V. Aleksa, D. ir M. Baukai, V. ir E. Lieutvinkas, D. ir G. Plėniai, S. Miliauskas, S.

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.

4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL

Pirmas apyl. su Northwestern un-to

diplomą, lietuviams sutvarkys dantis

už priėmimą kainą. Pacientai

primami absoliučiai punktualiai.

Sustatimai (kalbėti angliškai)

Tel. 708-422-8260

DR. JOVITA KERELIS

DANTŲ GYDYTOJA

9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL

Tel. (708) 598-8101

Valandos pagal susitarimą

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.

KARDIOLOGAS — SIRDIES LIGOS

7722 S. Kedzie Ave.

NUO CENTRO Į DEŠINĘ

BRONIUS NAINYS

„Visada buvau nuo centro į dešinę“, — skelbia dr. Kazys J. Bobelis, neseniai koalicijoje su kairiaisiais savivaldybių rinkimuose mažai, jo vadovaujamai, Krikščionių demokratų sąjungai laimėjus net 72 įgaliojimus, tokiu būdu įspraudamas į vos ne į Seimo didžiųjų eilę. Seime priklausančias, irgi dešiniąją nelaikomai, Kazimierus Prunskienės frakcijai, Bobelis taip rašė „Draugo“ balandžio 18-tos laidoje, atsiliepdamas į redaktorės Danutės Bindokienės teiginį, kad jis „grįžęs į tėvynę, metų metais ieškodamas sau nišos, blaškosi iš dešinės į kairę...“

Žinoma, susidėjusiam su kairiaisiais, kitur gal ir sunkiau būtų dešinėje būti, tačiau Lietuvoje, matyt, tai įmanoma. Jeigu net ir patį prezidentą, beveik iki rinkimų dirbusį Čikagoje, Vilniaus apygardos teismas pripažino gyvenusiu Šiauliuose, kodėl dr. Bobelis, įsijungęs į dvi kairiųjų koalicijas, negali būti centro dešinėje? „Aš dirbau, dirbu ir dirbsiu su visų pažiūrų lietuviams Lietuvos labui (pabr. „Draugo“). Ir kaip kovojau, taip ir kovosiu su Lietuvos priešais ir politiniais grovikiškais“, — rašo dr. Bobelis.

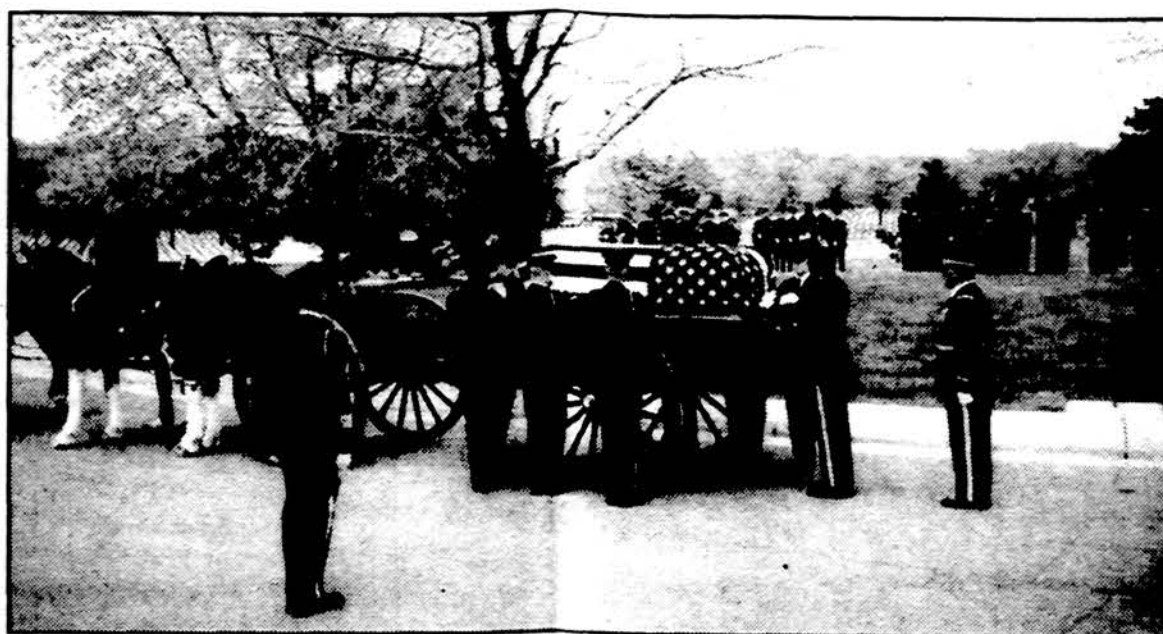
Aišku? Kaip ant delno! Turbūt nerasim Lietuvoje, taip pat ne išėjimoje, politiko, kuris kitaip sakytų apie darbą Lietuvos labui. Tam tikslui juk jie visi „dirbo, dirba ir dirbs“ su visų pažiūrų lietuviams. Prisimename — žymus Lietuvos politikas prel. Mykolas Krupavičius sakėsi ir su vėliu susidėję, jeigu tik Lietuvai laisvę galėtų iškovoti. Tačiau kur dabar yra tie Lietuvos priešai, su kuriais Bobelis kovos, ir kas tie politiniai grovikiškai? Kurioje pusėje, centro dešinėje stovinčiam, kairiųjų — Valstiečių ir Moterų — partijų koalicininkui juos reikėtų rasti? Be to, jeigu yra grovikiškai, tai turi būti ir statytojai. Ką gi griausi, jeigu nieko nėra pastatyta? Tad vėl klausimas — kas būtų ir tie politiniai statytojai? Ir aplamai, kaip tas politinių grovikiškų ir politinių statytojų sąvokas suprasti, aptarti?

Politinė sąranga nusistovėjusioje valstybėje tikriausiai niekam tokio klausimo nekiltų, tačiau tokia Lietuvos Seimo nario — Krikščionių demokratų sąjungos pirmininko dr. Bobelio būdinga šneka patikimai liudija, kokia sąjaukta yra Lietuvos vidinė politinė padėtis. Kodėl, pvz., taip pat nuo centro į dešinę stovinti, krikščioniška visuomenė negalėtų tilpti vienoje politinėje

grupuotėje, bet būtinai turi unikali tarp savęs, pasidalinti į Krikščionių demokratų partiją (LKDP), šiame Seime laimėjusią 16 atstovų, ir mažytę, bene paties Bobelio įsteigtą, net 5 nuos. kartelės neperšokusią, Krikščionių demokratų sąjungą (LKDS), ir dar kurti trečią? Ir kodėl Bobelis, kviesdamas lietuvių „būti vienas kitam tolerantiškais... be pyktio“, pats toks nemano būti, bet narsiai moja si kovoti su kazkokiais „politiniais grovikiškais“ ir su Lietuvos priešais, kurių jam yra „tikrai daug“.

Aplamai gal nereikėtų neišsiskirti, vertinti LKDS koalicijos su Valstiečių partija, nes vis tiek čia yra politikų glaudimasis prie vienas kito ir geriau negu bendrai veikiančių išsiskyrimas, ir nebūtų svarbu, ar tuo žingsniu dr. Bobelis lieka centro dešinėje, ar atsistoja jo kairėje, jeigu tai būtų Lietuvos naudai. Tačiau, jeigu toji koalicija kuriama kazkokiai kovai, tada ji — jau neigiamas reiškinys. Kelios netikėtos koalicijos atsirado ir po savivaldybių rinkimų, ir jų gal net daugės, nes okupacijos laikotarpiu kartu dirbusių komunistų yra visose partijose, tad vieniems prie kitų grįžti lyg ir tinka. Todėl per daug nestebina ir konservatoriaus Seimo kanclerio Jurgio Razmos užuomina apie Tėvynės sąjungos ir LDDP koalicijas, sudarinėjant miestų bei rajonų valdybas. Klausimas tik, ko tikiomis koalicijomis siekiama?

Jeigu naudos Lietuvai — pui. Bet kol kas tai sunku suvokti, ypač besirūpinantiems grupuotėmis rudenį įvyksiančiuose Seimo rinkimuose, nes koalicijos savivaldybėse gali turėti vienus bendrus tikslus, o Seime — jau visiškai kitus. Prieš savivaldybių rinkimus, Paksiui į viršūnę ištempus liberalus, o visuomenei tikintis jų ir centrinių laimėjimo, plančiai buvo kalbama ir apie šių dviejų partijų galimą koalicinę daugumą Seime. Bet dabar, centrismams rinkimuose silpnokai pasirodžius, jeigu ir po jų — liberalų pasipurkštavimo dėl Vilniaus mero tokia koalicija dar būtų įmanoma, vargu ar ji begalėtų Seime daugumą laimėti? Todėl Pakas pradėjo siūlyti naują žaidimą. Liberalus laikydamas dešiniojo centro partija, jis siūlo pačią dešiniųjų — centrinių sandarą, kuri atremtų stiprėjantį kairiojo centro ir populistiškes jėgas. Tačiau centrinių vadovas Romualdas Ozolas pareiškė kol kas neketinantis tokia sąranga jungtis, nes dėl

Plk. lt. dr. Edvardo Jasaitio laidotuves Arlington kary kapinėse balandžio 14 d. Dr. E. Jasaitis mirė balandžio 3 d. Arizonoje. Jis buvo baigęs West Point karo akademiją, tarnavo JAV kariuomenėje 24 metus, per tą laiką gavęs daug JAV ir kitų valstybių apdovanojimų. Jau budamas pensijoje, įsigijo viešojo administravimo daktaro laipsnį. 1993-1998 m. dr. Jasaitis su žmona Andrea gyveno Lietuvoje, dėstė Kauno Technologijos u-t-e, ejo Baltijos valstybių savivaldybių mokymo centro vyresniojo direktoriaus pareigas, buvo Viešojo administravimo katedros vedėju, iki mirties buvo JAV-Baltijos fondo patarėjas. 1999 m. dr. Jasaitiui buvo suteiktas JAV Hamline u-t-o, o taip pat KTU garbės daktaro vardas. Nuotr. Teresė Landsbergienė

sąrangos vadovo kedės reikėtų tartis su Landsbergiu, o tai Ozolui jau ne prie širdies. Kaitina jį dar ir iš dešiniųjų pusės ataidinčios užuominos apie socialburalų bei valstiečių papokį neva „kairiarusėjimą“ ar „rusakairėjimą“, priskiriamą ji ir centrismams.

Nors ir ne visiškai aiškus Pakso siūlymas ir taip pat neaiškus jo „dešiniojo“ ir „kairiojo“ centrų sąvokos, bet tokio jo siūlymo lengva ranka nemesti nevertėtų, jeigu dešinieji nori dar kokią nors įtaką būsimajame Seime turėti. Jų šiandieniniai rodikliai ta kryptimi nieko gero nežada. Trys konservatorių ir trys krikščionių demokratų grupės, atskiromis partijomis į Seimo rinkimus einančios, nelabai ką laimės, nes pagal paskiausias apklausas tik su Landsbergiu likę konservatoriai gali perskoti 5 nuos. kartelės. Merų rinkimus triuškinančiai laimėjo kairieji — 38 iš 60 — 8 atidavė centrui ir tik 4 iš jų tepalikę dabartinei Seimo daugumai, tiesiog pirštu į akį duria konservatoriams: atvertę jas plačiau arba turėsite visiškai užsimerkti. Rimtą dėmesį į tai reikėtų atkreipti ir Ozolui, ir Landsbergiui, ir abiem kartu susistatę pokalbį. Koks nors susitarimas, arba bent susipratimas, tik naudos tegalėtų duoti, ypač, jeigu siūlomos dešiniųjų jėgų sandarą vyriausią kėdę jie sutiktų atiduoti kam nors kitam. Kitokių atvejų centrismams reikės jungtis į kairiųjų koaliciją, kurią, atrodo, nesunkiai sudarys LDDP, socialburalai, socialdemokratai ir valstiečiai kartu su į dešinę, nuo centro stovinčiu Bobeliu, arba liktisi vieniems ir, ko gero, dar grumtis dėl penkių nuosiminių kartelių. Savivaldybių rinkimai jiems irgi parodė, kad nuo praėjusios vasaros iki šiemetinio kovo jie prarado beveik pusę savo populiarumo ir kazin, ar iki Seimo rinkimų galės jį atgauti.

Tokios dešiniųjų sandaros ieškoti verta ir dar viena aplinkybė — stambiojo verslo itaka Lietuvos politikai. „Žinai, kas dabar Lietuvą valdo?“ — ne per seniai manęs klausė vienas, Sąjūdžio laikotarpiu veiklus buvęs, bet dabar iš politikos pasitraukęs, žymus Lietuvoje filosofas ir tuojau pats atsakė — „Bronislovas Lubyš“. Lubyš parama savivaldybių rinkimams rodo, kad ne per daug pro šalį šauta. Šiam naujam Lietuvos multimilijonieriui priklausantis imonės — Klaipėdos „Klasco“ ir Jonaivos „Achema“ — rėmė visas laimėjančias partijas, įskaičiuojant ir dr. Kazį J. Bobelį, primenant jam, kad Lietuvai naudos ieškoti labiau tiktų darbo laukais, bet ne kova su kazkokiais politiniais grovikiškais ir priešais, kurių gal tik jis pats ir prisigamina.

M. K. ČIURLONIO PAVEIKSLAI VENECIJOJE

Kovo 26 — liepos 23 d. Venecijoje, Palazzo Grassi ekspozicijoje, Palazzo Grassi ekspozicijoje, nuo romantizmo iki avangardo, 1801-2001“, kurioje prisiminti ir Lietuvos nacionalinio M. K. Čiurlonio dailės muziejaus eksponatai — M. K. Čiurlonio tapybos darbai: „Žaibas, Pasaka (Pilies pasaka), Sonata Nr. 6 (Žvaidžių sonata) Allegro, Andante, Rex. Paroda „Kosmosas: nuo romantizmo iki avangardo 1801-2001“ buvo eksponuojama Kadanadoje bei Ispanijoje, Barcelonoje, šiuolaikinės kultūros centre, susilaukė didelio visuomenės ir meno tyrinėtojų dėmesio. Parodos rengėjų nuomone, tai bus vienas svarbiausių Venecijos kultūrinio įvykių 2000 m. pradžioje.

Be to, dešiniųjų partijų programos skirtumų irgi beveik nėra: ta pati rinkos ekonomika, laisvas verslas, neribotas kapitalas, privati nuosavybė, toks pat požiūris ir į Vakarus, pasaulį, NATO, ES. Tos patios ir neigiamybės, ypač kaimo reikalų nesuvokimas, nesuipratimas jo būdų ir tiesioginių nesuvokimas, ir jas palei vieškelį. Seda — Tirkšliai iš rytų į antrojo bataliono pozicijas. Apie 15 valandą, neatlaikydami priešiško spaudimo, pradėjo trauktis prie Varduvo tilto antrasis batalionas. padėtis pasidarė pavojinga... Sedos kautynėse žuvo daugiau kaip šimtas aukštųjų ir žemųjų, tikėjusių tėvynės laisvės idealu, kovos su besiveržiančiais kraštan naujaisiais okupantais prasme. Nemažai jų pateko į nelaisvę, kiti pasitraukė toliau į Vakarus. Antrasis lietuvių savanorių pulkas tadien buvo užfrontėje, kautynėse nedalyvavo, nes tam nebuvo paruoštas. Tuo metu jis buvo bebaigiamas formuoti.

Sedoje kritusius Tėvynės apsaugos karius gyventojai palaidojo kapinių teritorijoje buvusiuose gynybiniuose apkasuose. Kitą miestelį pusę lietuviška žemė priėmė daugiau kaip 400 Raudonosios armijos karių, žuvusių tą pačią spalio 7-ąją.

Prisiminta po penkiasdešimt metų

Per penkiasdešimt metų buvo slepiama tiesa apie didvyrišką Tėvynės apsaugos rinktinės kovas su Raudonąja armija prie Ventos, Sedos ir Barstyčių. Visą sovietmetį Lietuvoje apie tai nebuvo net žodžio užsiminta. Bene pirmąkart išsamesnių žinių apie rinktinės pulkų organizavimą, vadus, susirėmimus su raudonarmiečiais, Lietuvos spaudoje pasirodė 1992 metais. Buvo išspausdinti Zigmo Dautaro, Vlado Kazlausko, Lino Janulionio, Prano Namajūno ir daugelio kitų rinktinės savanorių atsiminimai. Vienas jų —

DRAUGAS, 2000 m. balandžio 26 d., trečiadienis

3

Danutė Bindokienė

Pašaras rinkiminės kampanijos arkliukui

Praėjus pirminiams rinkimams, kai abi partijos padarė pagrindinę prezidentinių kandidatų atranką ir tikrasis propagandinės kampanijos įkarštis dar neįsibėgėjo, Amerikos gyventojai išgyveno malonų atokvėpį. Dabar, atrodo, tyla pasibaigė, nes respublikonai gavo naujo pašaro rinkiminės kampanijos arkliukui.

O tas „pašaras“ respublikonams tiesiog į sterblę įkrito prieš patias Velykas, kai demokratų partijos prezidento paskirta Vyriausioji valstybės prokurorė pagaliau prarado kryptį ir nusprendė daugiau „nebežaisti kubiečių žaidimo“. Jos įsakymu, mažasis kubietis pabėgėlis Elian Gonzalez buvo jėga atimtas iš giminių ir grąžintas tėvui.

Nepaisant nuolatinių perspėjimų, kad, neatidavus vaiko gražiuoju, jis bus jėga paimtas, niekas, atrodo, netikėjo, kad prokurorė imsis tokio žygio — pavojus dar labiau įkaitinti kubietį ir jiems prijaunanti amerikiečių minia buvo per didelis. Ne tik atviro pasipriešinimo ir platesnio masto riaušių vengta, bet ir politinių paimnių, ypač rinkiminiais metais. Reikia tik prisiminti, kaip visa demokratų partija krūptelėjo, kai jos pagrindinis kandidatas Al Gore kartą išsitarė, kad negalima išsiųsti berniuko į Kubą, nes jis ten išaugs komunistu ir Amerikos priešu. Al Gore pareiškimas buvo atviras iššūkis Vyr. prokurorės Reno nuosprendžiui, kad Elian Gonzalez vieta yra su tėvu, kuris pasitraukė nuo centro į dešinę.

Tačiau šeštadienio įvykis Miami miesto „Mažosios Havanos“ apylinkėse sudrebino ir labiausiai abejingų šio krašto gyventojų širdis. Ankstyvą rytą į Elian giminių namą įsiveržė ginkluoti kareiviai, išlaužė rūbines duris, kur išsigančias berniukas buvo pasislėpęs, pagriebė jį, dar nepasiekęs tinkamai iš miego atsibusti, susupo į antklodę (vaikas tebebuvo su pižama) ir su ginkluota palyda nugabeno į straigtasparnį. Nors vaikui kalbėta, jog veža pas tėvą, per daug vaizduotės nereikėjo, kad būtume galėję suvokti jo siaubą. Juk trumpas Elian gyvenimas jau buvo pažymėtas skaudžia tragedija, kai nuskenkdo laivas, iš Kubos į Ameriką vežęs pabėgėlius, o kartu žuvo ir jo mama. Atsidūręs žuvusiu nepažintu giminaičiu.

Kas laimėjo? Greičiausiai respublikonai, nes jų nariai Kongrese, kandidatas į prezidentus ir bet kuris kitas įtakingesnis partijos asmuo jau griežtai pasmerkė Gore, Reno, prez. Clinton ir apskritai demokratų už jų „nepajautrumą Elian likimui“.

doc. dr. Vladas Kazlauskas, tapo rinktinės istorijos tyrinėtoju, išleido apie ją keturias knygas — „Viskam pasiryžę“ (1994), „Kovos dvasia“ (1995), „Tėvynės apsaugos rinktinė“ (1998) ir „Ventos frontas. 1944 metai“.

Lietuvai atkūrus nepriklausomybę, sujudo ir sediškiai, norėdami pagerbti ir įamžinti čia kritusių Lietuvos karių savanorių atminimą. 1993 m. spalio 10 d. gausus jų būrys susirinko senose Sedos miestelio kapinėse. Buvo pašventinta Lietuvos kariuomenės pulkininko Metislovo Kareivos ir kitų čia palaidotų rinktinės savanorių amžinoji poilsio vieta. Atidengta paminklinė lenta, pastatytas aukštas medinis kryžius su užrašu „Žuvusiems už Lietuvos laisvę 1944 metų spalio 7 d.“

Dar po metų — 1994-ųjų spalio 2-ąją — Sedoje paminklė garbinga kautynių penkiasdešimtmečio sukaktis. Tai buvo pirmas toks iškilmingas ir svarus Tėvynės apsaugos rinktinės prisiminimas, jos žygio įvertinimas. Tąkart prie Plinkšių rūmų buvo pritvirtinta paminklinė lenta su įrašu: „Šiuose rūmuose 1944 m. liepos 28 — spalio 7 d. buvo įsikūręs Tėvynės apsaugos rinktinės štabas“.

Manau, kad iki šių dienų daugelis Sedos, Plinkšių, Pievenų gyventojų prisimena 1997 metų liepos 13-ąją. Kaip tik tą dieną buvo iškilmingai minimos Tėvynės apsaugos rinktinės įkūrimo 53-osios metinės. Renginiai vyko Sedoje, Pievenuose, Plinkšėse.

(Bus daugiau)

PRIE SEDOS IR BARSTYČIŲ: PRIEŠ 55 METUS

JUOZAS KUCKAILIS

Nr.3

Tėsinys 1944 m. spalio 6 d. turimomis žiniomis, du prieš batalionai ir tankai į siaurę nuo Tirkšlių apie 7 km persikėlė per Virvytės upę, į vakarinį krantą. Galimas prieš tankų ir šarvuotųjų puolimas Sedos miestelio kryptimi iš rytų ir pietryčių krypties“.

Pulkui buvo duotas kovinis uždavinys — organizuoti Sedos miestelio gynybą. Puolimui atremti buvo pasiųsti du Pirmojo savanorių pulko — 1 ir 2 batalionai. Trečiasis batalionas buvo paliktas rezerve. Tačiau jie buvo ginkluoti tik lengvaisiais pėstininkų ginklais. Rinktinę aprūpinti aviacija ir artilerija nesuspėjo. Tiesa, abu pulkus gerokai papildė nauji lietuvių karininkai. Apie 30 jų atvyko iš Drezdeno, kur buvo patekę su savisaugos ir kitais daliniais. Buvo pakeista pirmojo pulko I bataliono vadovybė. Bataliono vadu paskirtas majoras Puodžiūnas. Iš Vokietijos grįžusiame vienam artilerijos kapitonui rinktinės štabas pavėdė formuoti artilerijos grupę. Planuota, kad rinktinės pėstininkus iš oro remtų sava aviacija. Buvo sudarytas lakūnų — savanorių būrys, išrūpinti kovos lėktuvai. Tačiau bolševikų puolimas spalio 7-ąją sužlugdė ir šį sumanymą.

Raudonoji armija lietuvių savanorių pozicijas puolė apie septyniadesimčia tankų. Mūsų karių pozicijos buvo nekokios — jokių galimybių manevriniam atsitraukimui, nes jų užnugarį buvo Varduva ir kitos gamtinės kliūtys. Lietuviai pėstininkai drąsiai kovėsi su tankais remiami raudonąja kariuomene. Sunaikino bene aštuonis tankus. Tačiau sulaukyti juos užgriuvusios šarvuotos lavinės be sunkių ginklų negalėjo. Vokiečiai žadėtos tankų paramos neatsiuntė.

Štai kaip tuos įvykius mena buvęs Tėvynės apsaugos rinktinės operatyvinio štabo karininkas Juozapas Paužolis:

„Spalio 7 d., apie 14 valandą, rusų artilerija ir tankų pabūklai pradėjo apšaudyti apkasus ir miestelį. Sprogtą miestelyje tarp namų sviediniai kėlė pragarišką trenksmą. Jų skeveldros daužė namų stiklus, traškojo stogų skardos, cėpės ir kaminų plytos. Šaudymas vis tankėjo, aišku, rusai pradėjo puolimą. Atsidūrėme prieš didelį išbandymą. Tuo pačiu metu pradėjo veikti lengvieji ginklai — kulkosvaidžiai ir šautuvai. Pulkui vadas, beveik neatsitraukdamas nuo telefono, klausinėjo pirmojo bataliono vadą apie padėtį fronto linijose. Kai bataliono vadas pranešė, kad iš pakų pašovė keturis rusų tankus, jis pareiškė pagyrimą jam ir bataliono karams.“

Antrasis batalionas kovojo prieš tankus koncerfaustais ir SS 42 mm kulkosvaidžiais, šaudydami prieš tankiniais šoviniais. Kiek jis sunaikino tankų, sunku nustatyti. Po kautynių, kai klausinėjau, vieni sakė — septynis, kiti — dešimt. Didesnis rusų spaudimasėjo

Gyvenimo kelią prisimenant

Kun. V. Rimšelis, MIC

Vokietijoje pirmos dienos

Kai persižegnojau, tai kareiviai prie stalo susizvilgčiojo. Aš atsiprašiau ir pasakiau, kad aš esu katalikas. Jie tada pradėjo kalbėti apie religiją, kad Vokietijoje religija nepersekiojama, kaip vokiečių priešai skelbia ir kad Vokietijoje nėra bado, ką komunistai žmonėms pasakoja. Išgeriau du verdulius arbatos, nes jaučiau didelį troškulį. Ant žemės kareiviai ištiesė didelius kailius, mane į juos suvyniojo. Mano miegas buvo lyg bausis sapnas. Vis, rodos, einu, bėgu nuo bolševikų ir jų šunų. Jaučiau kai kareiviai išėina ir vel sugrįžta. Kareivių lovytės siauros ir dviejų aukštų. Gir-dziu, kaip jie patyliai kalbasi.

Ryte išgirdau, kai vienas kareivis savo viršininkui pasi-siūle mane palydėti į Sirvin-tus. Nustebau, kai mano paly-dovas mane paklausė, ar aš galeisiu su juo pėsčias keturi-lik kilometrų nueiti. Pasaka-čiau, kad aš gerai jaučiuosi ir esu gerai pailsėjęs. Kareivis palydovas man pradėjo pasa-koti, kad jis yra tik vienas tarp tų vyrų katalikas iš Ber-lyno. Jis mane pamatė žegno-jantis. Taigi jam buvo aišku, kad ir aš esu katalikas. Todėl jis nori man papasakoti, kur mes ir pas ką einame. Mes ei-name pas Geštapo tarnauto-jus. Jie mane apie viską daug klausinė, Jeigu jie matys, kad aš labai gudrus, tai jie man pasiūlys su jų pagalba sugrįžti į Lietuvą. Jie duos at-likti didelius uždavinius, grei-čiausiai gabenoti ginklus į Lie-tuvą. Reikia gudriai pasirody-ti, kad esi neismanuelis.

Kareivis palydovas perdavė mane Geštapo tarnautojams, kurie tuo tarpu nieko manęs neklausė. Tik vienas jų, taip pat kareivis, nuvedė mane į daboklę ir paaiškino, kad aš nesu areštuotas, bet jie dabar kitur neturi vietos. Parodė viesbutį, kuriame gausu val-gyti, kol man teks Sirvintuose pabūti. Daboklėje į savo kam-barį prisinešiau kareiviškų antklodžių ir užsikūriau kros-nį, kad atšiltų kambarys. Da-boklėje buvau tik aš vienas. Per visą naktį sapnavau, kad vis bėgu, kad mane vėjai. At-sibudęs matau krosnyje žiban-čias anglis. Ir nežinau, kur aš esu, ir kaip aš čia patekau. Rytą dieną Geštapo žmo-nėms pasakiau, kad dar turi atsisrasti tuo pačiu būdu du žmones. Jie atsakė, kad jau daugiau niekas Novos upe ne-perėis, nes visos valėsčius ant kojų pastatytas. Komunistai su kareiviais tyrinėja, kas tą naktį pabėgo ir ką į Vokietiją atnešė. Kai vasario 19 d. naktį atsiradau Vokietijoje, trečią dieną Šešupe pradėjo išeiti plaukti. Nuo tada jau niekas per Šešupę negalėjo pereiti.

Per tris dienas Geštapo keli karininkai mane apklausinėjo. Pirmiausia jiems buvo svarbu, kiek ir ką aš žinau apie rusų kariuomenę, ką žinau apie lektuvus, kokie mano pažįsta-mi, ar aš dalyvavau pogrind-zio veikloje, kokie pogrindžio svarbiausi veikėjai. Nepasa-čiau jiems ką nors naudingo. Tik kelis kartus pasakiau, jei aš sugrįžčiau, tai mane NKVD saugumas tuojau sumintų. Jie klausė, ar karo atveju, vokie-čiams visur padėčiau. Atsa-čiau, kad padėčiau, nes iš ma-zens įsigijau vokiečiams prie-lankumą. Tada jie man aiškiai pasakė, kad jie nori mane pa-imti į savo tarnybą. Jie man duos atlikti kelis svarbius už-davinius. Dabar reikia organi-zuoti ginklų tiekimą į Lietuvą.

Jei ištikimai vokiečiams tar-nausiu, tai jie po karo mane padarys Kaune burmistru ir dabar gausiu gerą atlyginimą. Aš jiems vis tvirtinau, kad Lietuvoje aš negaliu niekam pasirodyti. Jie suprato, kad aš jų siūlymo nenoriu priimti. Tad jie mane paklausė, kokių būdu aš vokiečiams noriu pa-tarnauti. Atsakiau, kad čia no-riu studijuoti nacionalinį so-cializmą. Tada jie toliau klausė, ką aš žinau apie naciona-linį socializmą. Pradėjau jiems trumpai pasakoti, kad nacio-nalinis socializmas atėjo su F. Nietzsche. Pagal jo filosofiją pozityvines vertybes negali iš-sivystyti sugedusioje kultūro-je. Jis panaudojo Zarathoust-ros, kurį jis vadina pranašu, pasakymą: „Aš jus mokau apie viršžmogį — Uebermensch“. Atseit, reikia išaukšti virš-žmogį, kurie sukurtų naują ir sveiką visuomenę.

Jie klausė, klausė mano aiš-kinimo, ir vienas atstojau ir tarė: „Verrueckt — Kvailas“. Tada drauge su manimi sura-šė protokolą. Užbaigiant pro-tokolą, išsireikalavau įdėti, kad aš esu vokiečiams prie-lankus. Kitą dieną iš Sirvintų, prižiūrint kareiviui, mane traukiniu nuvežė į mažą mies-telį pas policininką, kuris pri-žiūrė daboklę. Jau buvo vaka-ras, kai mane perdavė polici-ninkui, kuris tuojau mane nu-siavedė į daboklę. Ši daboklė pasirodė man labai baisi. Joje nėra jokios šviesos. Kažkur kampe staugia moteris. Polici-ninkas paaiškino, kad ta mo-teris išprotėjo, kai ją paėmė į daboklę, nes ji buvo išteikėjusi už lenko. Tada aš pasiprieši-nau ir pasakiau, kad aš nie-kur nenusiikaltęs ir toji da-boklė nebūsiu. Tada policinik-as liepė man palaukti. Jis pasakė, kad einas pas savo žmoną pasitarti. Sugrįžęs jis mane pasiėmė čia pat į savo namus. Jo žmona labai palan-čiai mane priėmė. Pastogėje ji man parodė didelę lovą su pa-talais. Ji pasakė, kad čia jų svečiai pernaktuoja. Ji paruošė man ir vakarienę — „buter-brodų“ su sviesto pasukomis. Tokio derinio dar niekad ne-buvau valgęs. Valgant mane visą laiką stebėjo jų sūnus, dvylikos metų berniukas. Jis labai greitai prie manęs prisiri-šė. Turbūt jis jautėsi vienišas, nes per dvi savaites tame miestelyje nematė jo am-žiaus vaikų. Kasdien aš su juo eidavau rogutėmis pasivaži-nėti. Pasidarem gerai draugai. Aš jį išmokiau net poterių kalbėti. Mama ji ir mane daž-nai siųsdavo pas savo gimines, kur buvo tuo metu senyvas vy-ras su dviem dukterimis. Vy-resnioji dukterė buvo farmaci-ninkė ir dirbo vaistinėje. Šei-mininkė vis rasdavo kokį rei-ka-lą mudu pasiūsti į vaistinė. Tuo būdu greitai susipažinau su šeiminingais giminėmis. Vi-si man atrodė geri žmonės ir man prielankūs.

Tas senas vyras su dviem dukterimis buvo ir policininko žmonos tėvas. Vieną vakarą šeiminingai pranešė, kad visi eisime pas tėvą. Atseit, tėvas ir mane pakvietė. Gimimėms susitikti proga buvo ta, kad iš Prancūzijos buvo atvažiu-jęs karininkas, jaunesniosios dukters sužadėtuotinis. Pir-miausia mane supažindino su karininku. Visi kiti buvo man jau pažįstami. Atrodė man, kad karininkas įtartinau ir ma-ne pasiūlė. Pamaniau, kad jis norėtų mane paklausti, ko-dėl aš ne kariuomenėje. Kazkas užvedė gramofoną. Valso bal-sai pasklido po visą namą.

V. K. Jonynas. „Ant Kalvarijos kalno“.

Karininkas su savo sužadėtu-tine, policininkas su savo žmo-na pradėjo šokti. Pamačiau, kad, pasikalbėjusi su tėvu, vaistininkė pas mane ateina. Trenkė mintis į galvą, kad aš dabar prapuoliau. Ji mane va-dins šokti. Vos nesurikau: „Šventas Jozapai, dabar ma-ne gelbėk!“ Ji man gražiai nu-silenkė ir pakvietė šokti. „Aš negaliu“, — atsakiau, — esu katalikas, mes Gavėnijos nega-lime šokti“. Nors į žemę lišk. Mergaitė sumišo taip, kaip ir aš. O tie žodžiai išsprūdę lyg būtų man iš knygos padiktuoti. Atėjo pas mane senis tėvas. Jis paėmė mane už rankos ir išsiavedė į kitą kambarį. Jis ap-rūdė man visą namą, visus baldus. Pasakė, kas ir kuriai dukteriai priklauso, kaip pa-soga.

Paskui pradėjo kalbėti apie Lietuvą, kad jis per Pirmąjį didįjį karą buvo Šiauliuose. Jis man sakė, kad lietuviai yra kieto charakterio žmonės, kad Lietuva daug yra išken-tėjusi. Tas vakaras prasidėjo man labai ilgas. Pasijutau, kad aš esu ne savo vietoj. Čia kiti žmonės ir kiti jų gyvenimo interesai. Po kelių dienų poli-cininkas gavo iš Geštapo raš-tą, kad mane išveš kažkur ki-tur.

Atsisveikinant policininko žmona pusiau slapta pasakė, kad mane išveš į Soldau, kur bus man nepakenciamas gy-venimas. Ir niekas nežino, kaip ilgai ten turėsiu būti. Ta-da man atėjo mintis, kad Geš-tapo žmonės mane tyrinėja, kas aš esu ir kam tarnauju. Gal jie mano, kad aš esu vis delto komunistų šnipas. Va-gone, į kurią mane atvedė ka-reivis, radau keletą lietuvių. Jie taip pat buvo pabėgėliai ir vežami į Soldau. Mus prižiū-rėjo du kareiviai. Jie mums netrukė kalbėtis su kitais ke-leiviais. Vienas jaunas vyras mane prakalbino lenkiškai. Jis norėjo mums pasakyti, kur mes važiuojame. Jis nusiėmė nuo galvos kepurę ir parodė man savo galvą, visai nupliku-šią. Paklausiau, kas atsitiko, kad tamsta, toks jaunas, ir vi-sai nuplikęs. Jis atsakė, kad mus veža tenai, kur jis per tris mėnesius nupliko. Tenai naciai baisiai kankina lenkus ir žydus. Soldau tai yra Dzial-dowo pereinamasis lageris, kurį vokiečiai vadina Durch-gangslager. Tenai prasideda pragarų vartai.

Soldau lageryje

Atsiklivom Soldau mieste vėlai vakare, visai sutemus. Iš traukinio stoties greitai mus nuvežė į tą lagerį. Jau iš tolo

matėme didelę šviesą. Visas lageris su dideliais namais buvo iš visų pusių apšviestas. Kai vartus atidarė piktai nusi-teikęs kareivis, turėjome pra-eiti kelis spygliuotų vielų ru-tulius. Kairėje buvo didelis dviejų aukštų namas.

Kareivis įvedė mus į antro aukšto didelį kambarį, kuria-me jis mus užrakino. Ant grin-dų prikrista apipuvusių šiau-dų. Tai čia mūsų nakvynė. Kur kam geriau ir švariau at-rodė, ten ir atsigulėm. Kai šviesa užgeso, pasigirdo vie-name kampe „plum!“ toliau kitame kampe „plum!“ Kaž-kas padrasino: „Vyruciai, ne-bijokite, čia ne bombos, bet tik žiurkės šokinėja“. Kažkas iš-baimės suriko, šaukdamas, kad jam žiurkė į ausį įkando. Kas žiurkių nebijojų, šiek tiek išmiegojo, o kas bijojo, tai ne-akių nesudėjo. Bet ryte visi buvo sveiki. Laukėm, kas to-liau bus. Kareivis atidarė du-ris ir liepė eiti apačion. Mus nuvedė prie durų, kur buvo numeris 29 ir po tuo numeriu parašyta „Gute Behandlung“ — Gerai elgtis. Tai reiškia

perspėjimą, kad prižiūrėtojai budeliai to kambaryje žmonių su odiniais rimbais neplaktų. Kambaryje radom daug pažis-tamų, kurie mums nupasako-jo, kad vėliau duos lietuviams daugiau kambarių. Vienas se-nyvas žemaitis turėjo lūpinę armonikėlę. Jis atrodė didelis optimistas. Jis padainavo savo sukurtą dainelę: „Pas mus vis-ko yra pilna ir iš mėsos, ir iš vilnų“. Paskui, priėjęs prie manęs, parodė vieną lovą ir perspėjo, kad nedėčiau savo palto ant jos, nes ten padriku-siuose šiauduose yra daug utelių, o ant jo lovos yra ma-ziau. Tos siauros lovytės dvie-jų aukštų, be jokių antklodžių, tik šiek tiek šiaudais padeng-tos.

Dvidešimt devintame kam-baryje mane paliko. Tam kam-baryje buvome 18 žmonių. Per porą savaitių gaudavom mie-zinės košės. Paskui prasidėjo tikras badavimas. Ryte kiek-vienam kambariui išdalindavo miežinės duonos kepalukus, kuriuos reikėjo patiems su-pjaustyti po lygiai, ir kavos puoduką. Tą kavą panaudoda-vom barzdai nusiskusti. Ją kaliniai vadindavo nuo stogo nuvarvėjusiu lietuviu. Pietums gaudavom sriubos dubenėlį. Tą sriubą kaliniai vadindavo „Stracheldrahtsuppe“ — Spy-gliuotos vielos sriuba.

Soldau lageryje gyvenimas buvo žiauresnis kaip kalėjime. Tiek geriau, kad nesi vienu-tėje. Daug ką gali viens kitam papasakoti ir pakalbėti. Suzi-nojau iš Išganaicio, kad jie per sieną perėjo su visu būriu. Jie buvo apsiginklavę aštuoni vy-rai. Ir maždaug ties ta vieta, kur aš perečiau, jie susikovė su sargybiniais. O jų vienas neži-nia, ar nušautas, ar tik sužeis-tas liko Lietuvoje. Sargybinių pusėje žuvo du, o gal tik su-žeisti. Vladas — Kurkauskas, Klaipėdos krašto gubernato-rius, perėjo vienas ir, suimtas Geštapo kareivių, buvo atvež-tas į Soldau. Taip pat anks-čiau už mane perėjo sieną Vaclovas Sidzikauskas, žymus Lietuvos pasiuntinys Anglijoje ir Vokietijoje, bet tuojau buvo Geštapo suimtas ir atvežtas į Soldau. Jis buvo vokiečiams nusikaltęs dėl Klaipėdos by-los.

NEATPAŽISTAMI MAŽEIKIAI

Prieš akis turiu dvi knygas apie Mazeikius: „Mazeikių kraštas“ kita „Mazeikių Merkelio Račkausko gimnazija“.

Knyga „Mazeikių kraštas“ didelio formato 12x8 1/2, Jono Strazdausko foto albumas, nuotraukos spalvotos, labai gražios, geras popierius, 157 puslapių. Knyga išleido Ma-zeikių rajono Kultūros rėmi-mo fondas 1999 metais, suda-rytojas Aleksandras Macijaus-kas, spausdino AB spaustu-vė „Spindulys“, nei kaina, nei ti-ražas nepažymėtas. Po nuo-traukos miesto įstaigų su ad-resais ir telefonais, kai kurių, svarbesnių miesto pastatų mažos nuotraukos su informa-cija.

Visas foto albumas sudaro nepaprastai gražų ir malonų išpūdį.

„Mazeikių šandien“ įvadą parašė rajono meras Bronius Kryžius. „Iš Mazeikių rajono praeities tekmių“ parašė Povi-las Švėrebas, vienas redkolegi-jos narių. Abu straipsniai yra lietuvių, anglų ir rusų kalba.

Patiame Mazeikių mieste gyvena 45,888 gyventojų, o vi-same rajone 64,184, tai Br. Kryžiaus žiniomis, esąs tan-kiausiai gyvenamas rajonas.

Po karo Mazeikiuose kūrėsi naujos įmonės: „Mazeikių naf-ta“, „Oruva“ kompresorių ga-

mykla ir daugybė kitų dides-nių bei mažesnių, kurios pri-traukė daug žmonių į miestą. Mazeikių savo didumu Lietu-voje užima aštuntą vietą. Nuo 1919 m. Mazeikiai buvo apsk-rities miestas, po nepriklauso-mybės atstatymo, mažinant apskrčių skaičių, tą privile-giją prarado Telšiams.

Albumo gale išspausdintas Mazeikių krašto žemėlapis, nuotraukose yra įamžintos krašto vietovės su istoriniais ar kitokiais paminklais. Tai: Pikeliai, Židikai, Leckava, Laižuva, Seda, Žemalė, Pieve-niai, Vieksniai, Tirkšliai, Buge-niai, Renava, Plateliai, Plink-šiai, Ukrainai, Šerkšnėnai, Gei-dziai, Žadeikiai.

Nors gimiau, augau ir mo-kiausi Mazeikiuose, bet šis miestas nuotraukose man yra svetimas, nepažįstamas. Karo metu didelė Mazeikių miesto dalis sudegė, liko tik pašaliai — senamiestis, į kurį įeina ir mano tėvų statyti namai.

Naujamiestis plėtėsi Ventos upės link, todėl kelias į mau-dykles, tada atrodė labai il-gas, lyg sutrumpėjo. Nepaisant tokio didelio gy-ventojų skaičiaus, Mazeikiuo-se yra tik viena katalikų baž-nyčia — Jėzaus Širdies, pasta-tyta 1963 metais. Iki tol mel-dėmės senoje, medinėje bažny-čioje, kuri buvo pastatyta 1902-1904 metais, 1907 m. parapijos namuose buvo įkur-ta pradinė mokykla. Dabar

SKELBIMAI

ELEKTROS
VEDIMAI — PATAISYMAI
Turiu Čikagos miesto leidimą.
Dirbu užmiesty. Dirbu greitai,
garantuotai ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

AUTOMOBILIŲ, NAMŲ, SVEIKATOS,
IR GYVYBES DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapalis ir Off. Mgr. Aukas
S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPALIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8864
(773) 681-8864

Window Washers Needed!
40,000 per year. We need 100 crews.
No exp. necessary. Will train. Must
have valid driver's license and trans-
portation. Must be fluent in English.
L.A. McMahon Window Washing.
Tel. 800-820-6155.

Carlisle Staffing
350 E. Ogden Avenue
Westmont, IL 60559
Temporary Employment Agency is
hiring without a fee in the companies
for temporary and permanent
assignments.
Assembly positions are available in
Downers Grove. Three shifts. Very
good environment. Lots of overtime
and double time hours. Pay rate: \$6.50-
7.00 on start. Good benefits after 3
months. No English necessary.
Machine operators and welders are
needed. Must read blueprints and in-
structions in English.
Legal documents required.
Call: 630-920-0238. Ask for Halina
or Marek. We speak English, Polish,
Russian, Spanish, German.

Vyrų ir moterų karpėja.
15 metų patyrimas. Greitas,
malonus patarnavimas.
Skambinti Vaidai,
tel. 708-422-6558.

Įnuomojamas 2 mieg. bt.
Archer ir Harlem apyl. \$550 į
mėn. + „sec. deposit“. Tel.
708-594-1472. Palikti žinutę.

Įnuomojamas 4 kamb. 2
mieg. butas Brighton Parko
apyl. vyr. amžius
nerūkantiems asmenims.
Tel. 773-847-1695. Skambinti
po 3:30 p.p. arba šešt. iš ryto.

Įnuomojamas 2 mieg. bt.
Archer ir Harlem apyl. \$550 į
mėn. + „sec. deposit“. Tel.
708-594-1472. Palikti žinutę.

Įnuomojamas 4 kamb. 2
mieg. butas Brighton Parko
apyl. vyr. amžius
nerūkantiems asmenims.
Tel. 773-847-1695. Skambinti
po 3:30 p.p. arba šešt. iš ryto.

Įnuomojamas 4 kamb. 2
mieg. butas Brighton Parko
apyl. vyr. amžius
nerūkantiems asmenims.
Tel. 773-847-1695. Skambinti
po 3:30 p.p. arba šešt. iš ryto.

Įnuomojamas 4 kamb. 2
mieg. butas Brighton Parko
apyl. vyr. amžius
nerūkantiems asmenims.
Tel. 773-847-1695. Skambinti
po 3:30 p.p. arba šešt. iš ryto.

Įnuomojamas 4 kamb. 2
mieg. butas Brighton Parko
apyl. vyr. amžius
nerūkantiems asmenims.
Tel. 773-847-1695. Skambinti
po 3:30 p.p. arba šešt. iš ryto.

Įnuomojamas 4 kamb. 2
mieg. butas Brighton Parko
apyl. vyr. amžius
nerūkantiems asmenims.
Tel. 773-847-1695. Skambinti
po 3:30 p.p. arba šešt. iš ryto.

Įnuomojamas 4 kamb. 2
mieg. butas Brighton Parko
apyl. vyr. amžius
nerūkantiems asmenims.
Tel. 773-847-1695. Skambinti
po 3:30 p.p. arba šešt. iš ryto.

Įnuomojamas 4 kamb. 2
mieg. butas Brighton Parko
apyl. vyr. amžius
nerūkantiems asmenims.
Tel. 773-847-1695. Skambinti
po 3:30 p.p. arba šešt. iš ryto.

Įnuomojamas 4 kamb. 2
mieg. butas Brighton Parko
apyl. vyr. amžius
nerūkantiems asmenims.
Tel. 773-847-1695. Skambinti
po 3:30 p.p. arba šešt. iš ryto.

Įnuomojamas 4 kamb. 2
mieg. butas Brighton Parko
apyl. vyr. amžius
nerūkantiems asmenims.
Tel. 773-847-1695. Skambinti
po 3:30 p.p. arba šešt. iš ryto.

Įnuomojamas 4 kamb. 2
mieg. butas Brighton Parko
apyl. vyr. amžius
nerūkantiems asmenims.
Tel. 773-847-1695. Skambinti
po 3:30 p.p. arba šešt. iš ryto.

Įnuomojamas 4 kamb. 2
mieg. butas Brighton Parko
apyl. vyr. amžius
nerūkantiems asmenims.
Tel. 773-847-1695. Skambinti
po 3:30 p.p. arba šešt. iš ryto.

Įnuomojamas 4 kamb. 2
mieg. butas Brighton Parko
apyl. vyr. amžius
nerūkantiems asmenims.
Tel. 773-847-1695. Skambinti
po 3:30 p.p. arba šešt. iš ryto.

Įnuomojamas 4 kamb. 2
mieg. butas Brighton Parko
apyl. vyr. amžius
nerūkantiems asmenims.
Tel. 773-847-1695. Skambinti
po 3:30 p.p. arba šešt. iš ryto.

Įnuomojamas 4 kamb. 2
mieg. butas Brighton Parko
apyl. vyr. amžius
nerūkantiems asmenims.
Tel. 773-847-1695. Skambinti
po 3:30 p.p. arba šešt. iš ryto.

Įnuomojamas 4 kamb. 2
mieg. butas Brighton Parko
apyl. vyr. amžius
nerūkantiems asmenims.
Tel. 773-847-1695. Skambinti
po 3:30 p.p. arba šešt. iš ryto.

Įnuomojamas 4 kamb. 2
mieg. butas Brighton Parko
apyl. vyr. amžius
nerūkantiems asmenims.
Tel. 773-847-1695. Skambinti
po 3:30 p.p. arba šešt. iš ryto.

Įnuomojamas 4 kamb. 2
mieg. butas Brighton Parko
apyl. vyr. amžius
nerūkantiems asmenims.
Tel. 773-847-1695. Skambinti
po 3:30 p.p. arba šešt. iš ryto.

Įnuomojamas 4 kamb. 2
mieg. butas Brighton Parko
apyl. vyr. amžius
nerūkantiems asmenims.
Tel. 773-847-1695. Skambinti
po 3:30 p.p. arba šešt. iš ryto.

Įnuomojamas 4 kamb. 2
mieg. butas Brighton Parko
apyl. vyr. amžius
nerūkantiems asmenims.
Tel. 773-847-1695. Skambinti
po 3:30 p.p. arba šešt. iš ryto.

Įnuomojamas 4 kamb. 2
mieg. butas Brighton Parko
apyl. vyr. amžius
nerūkantiems asmenims.
Tel. 773-847-1695. Skambinti
po 3:30 p.p. arba šešt. iš ryto.

Įnuomojamas 4 kamb. 2
mieg. butas Brighton Parko
apyl. vyr. amžius
nerūkantiems asmenims.
Tel. 773-847-1695. Skambinti
po 3:30 p.p. arba šešt. iš ryto.

Įnuomojamas 4 kamb. 2
mieg. butas Brighton Parko
apyl. vyr. amžius
nerūkantiems asmenims.
Tel. 773-847-1695. Skambinti
po 3:30 p.p. arba šešt. iš ryto.

Įnuomojamas 4 kamb. 2
mieg. butas Brighton Parko
apyl. vyr. amžius
nerūkantiems asmenims.
Tel. 773-847-1695. Skambinti
po 3:30 p.p. arba šešt. iš ryto.

Įnuomojamas 4 kamb. 2
mieg. butas Brighton Parko
apyl. vyr. amžius
nerūkantiems asmenims.
Tel. 773-847-1695. Skambinti
po 3:30 p.p. arba šešt. iš ryto.

Įnuomojamas 4 kamb. 2
mieg. butas Brighton Parko
apyl. vyr. amžius
nerūkantiems asmenims.
Tel. 773-847-1695. Skambinti
po 3:30 p.p. arba šešt. iš ryto.

Įnuomojamas 4 kamb. 2
mieg. butas Brighton Parko
apyl. vyr. amžius
nerūkantiems asmenims.
Tel. 773-847-1695. Skambinti
po 3:30 p.p. arba šešt. iš ryto.

Įnuomojamas 4 kamb. 2
mieg. butas Brighton Parko
apyl. vyr. amžius
nerūkantiems asmenims.
Tel. 773-847-1695. Skambinti
po 3:30 p.p. arba šešt. iš ryto.

GREIT PARDUODA

RE/MAX
REALTORS
OFF. (773) 886-8888
HOME (708) 425-7100
FAX (708) 886-4010

RIMAS L. STANKUS

- Greitas ir sąžiningas patarnavimas
- Nuosavybės įkainavimas veltui
- Perkame ir parduodame namus
- Pensininkams nuolaida

Lockport, IL, Įnuomojamas 1
kambarys 2-jų kambarių bute.
\$250 mėn. Geras susisiekimas
su miesto centru. Tel. 630-257-
8346.

STASY'S CONSTRUCTION

Stalčius darbai, rūsų, vonių ir
virtuvų įrengimas; priestatai;
keramikos plytelės; „sidings“;
„soffits“, „decks“, „gutters“, plokšti
ir „shingle“ stogai; cementas,
dažymas. Turiu darbo draudimą.
S. Bonetis, tel. 630-241-1912.

ATTENTION IMMIGRANTS!

Canada is accepting applicants for
Permanent Residence!
For free information call:
1-773-282-9500.
GTS concentrating in immigration to
Canada
www.immigration-service.com

Reikia darbininkų vidaus ir

išorės remontams. Geras
uždarbis, darbas visus metus;
galimybė gauti butą. Skambinti
630-327-3887.

ALWAYS WITH FLOWERS!

- Skintos ir vazoninės gėlės
- Vainikai, krepšeliai
- Vestuvinės ir proginės puokštės
- Pristatome Čikagoje ir priemiesčiuose bei Lietuvoje

Tel. 1-888-594-6604 (nemokamas)
8015 W. 79 St., Justice, IL

Prenumeruokime ir skaitykime DRAUGA

pradėta statyti Pranciškaus Asyziečio bažnyčia naujamies-tyje. Ten, kur buvo senoji, me-dinė bažnyčia, pastatytas kry-zius, šalia suolelis, ant kurio sėdėdama, užmerkus akis, pri-eminiau senus laikus: čia pri-ėmiau Pirmą komuniją, prieš Velykas valandomis klūpėda-vau prie altoriaus, klebonijoje pas kun. V. Martinkų ateiti-ninkai rinkdavomės. Tik užsi-merkus gali tuos vaizdus at-kurti, nes čia pat pristatyta daugiaaukščiai namai, už tvo-ro „Bitutė“, kurią nekartą lan-kiu.

Mazeikių Merkelio
Račkausko gimnazija
Gimnazija! Gimnazija!
Tvirta ir atkakli iš
praeities likai.
Išsibarstė po pasaulį marga,
Meilė išauginti, subrendę
tavo vaikai.
Tai dalis gimnazijos himno,
kurį parašė buvęs mokinys S.
Žebrauskas.

Plk. lt. dr. Edvardas Jasaitis laidotuvas balandžio 14 d. Arlinkton kary kapinėse — sulankstoma JAV vėliava, kuri buvo įteikta jo našlei Andrea (sėdi su tamsiais akiniais). Nuotr. Teresės Landsbergienės

A. † A. EDVARDAS JASAITIS

(1936-2000)

Šių metų balandžio 3 d. po ilgos ir sunkios ligos mirė Kauno technologijos universiteto Socialinių mokslų fakulteto Viešojo administravimo katedros profesorius Edvardas Jasaitis.

Velionis gimė 1936 m. kovo 16 d. Kaune. Čia jis baigė ir pirmąją klasę. Per karą, 1944 m. Jasaitis šeima atsikėlė Vokietijoje, vėliau Austrijoje ir vėl Vokietijoje, kur išgyveno iki 1948 m. Iš čia Jasaitis emigravo į JAV, kur Edvardas Jasaitis įgijo vidurinį išsilavinimą ir įstojo į West Point karo akademiją, kurią baigė 1958 m. Po to sekė 24 metai tarnybos JAV kariuomenėje. Per tą laiką E. Jasaitis dar spėjo įgyti politikos mokslų magistro laipsnį Kanzaso universitete. 1982 m. pulkininkas E. Jasaitis išėjo į atsargą, turėdamas daug JAV ir kitų šalių apdovanojimų. Tada jis išvyko į Indoneziją konsultuoti karinių oro pajėgų specialistų. 1987 m. E. Jasaitis įstojo į Floridos valstijos universiteto doktorantūrą. 1992 m. įgijo viešojo administravimo daktaro laipsnį ir dirbo profesoriumi Floridos valstijos universitete.

Prof. E. Jasaitis buvo vedęs Andrea Smith. Jų šeima išaugino dvi dukras ir vieną sūnų. Duktė Katerina Privette yra matematikos mokytoja, sūnus Andrius Jasaitis — JAV armijos majoras, jaunesnioji dukra Kristina Ennis — pramonės inžinierė.

1993 m. prof. E. Jasaitis atvyko į Lietuvą ir pradėjo organizuoti viešojo administravimo studijas Lietuvoje. Nuo

1993 m. rudens jis ėjo Baltijos šalių savivaldybių mokymo centro vyresniojo direktoriaus pareigas. Jo dėka buvo įkurtas Savivaldos mokymo centras Kauno technologijos universitete. Jis iki šiol buvo JAV - Baltijos fondo konsultantas viešojo administravimo studijų programų klausimais Baltijos šalyse. 1994 m. jo iniciatyva KTU buvo pradėtos viešojo administravimo magistrantūros studijos, o 1995 m. įsteigus Viešojo administravimo katedrą (ankstesnis pavadinimas — Visuomenės institucijų administravimo katedra) jis buvo išrinktas katedros vedėju ir tose pareigose dirbo iki 1999 m. Prof. E. Jasaitis iniciatyva KTU pradėtos viešojo administravimo bakalaurų, magistrantūros ir doktorantūros studijos. Tiek magistrų, tiek pagrindinių studijų programos yra pirmosios tokio profilio studijų programos Lietuvoje. Jų rengimo patirtį dabar perima kitos Lietuvos aukštosios mokyklos. Didelis prof. E. Jasaitis nuopelnas yra tas, kad jo dėka buvo sukurtos materialinių programų realizavimo prielaidos. Katedroje sukaupta didelė šiuolaikinės literatūros biblioteka, o studijų programoje dirbantiems dėstytojams bei katedros doktorantams sudaryta galimybė tobulintis užsienio universitetuose. Jo dėka katedroje beveik kiekvieną sėkmę dirba vizituojantys profesoriai iš JAV ir Europos universitetų.

Prof. E. Jasaitis yra paskelbęs per 30 mokslinių darbų; dauguma jų JAV moksliniuose

leidiniuose. Jis dalyvavo daugiau kaip dvidešimtyje tarptautinių konferencijų.

Prof. E. Jasaitis buvo KTU Senato narys, viešojo administravimo magistrantūros kvalifikacinės komisijos pirmininkas, socialinių mokslų akademijos komisijos narys. Jis buvo aktyvus Amerikos viešojo administravimo asociacijos bei Centrinės ir Rytų Europos viešojo administravimo asociacijos bei Centrinės ir Rytų Europos viešojo administravimo asociacijos narys. Amerikos viešojo administravimo asociacijoje jis ilgą laiką buvo renkamas į asociacijos komitetus bei vadovybę.

Prof. E. Jasaitis KTU išvystė naują mokslo ir studijų šaką, sudarė prielaidas mokslo universitetui platesniam bendradarbiavimui su užsienio universitetais, savo energija ir principingumu stipriai įtakoję ne tik Universitetui, bet ir kitų Lietuvos institucijų raidą. Tuo jis nusipelnė didelės pagarbos ir veiklos įvertinimo. 1999 m. jam buvo suteiktas JAV Hamline universiteto ir Kauno technologijos universiteto Garbės daktaro vardai.

Velionį su gilia pagarba prisimena daugelis kartų mokslininkai, buvę jo studentai, katedros bendradarbiai.

Mirtis dažnai pasiima geruosius. Pasiima tuos, kurie yra mylimi ir visiems reikalingi. Tačiau jis paliko mums savo mokslinius darbus, savo šypseną ir mylinčią širdį.

Gerbiamas Profesoriau, Jūs ilgąs didžiulis būrys buvusių studentų, magistrantų, doktorantų, bendradarbių ir bičiulių, gilaus liūdesio ir skausmo prisilėgti artimieji.

Paruošė KTU

LIETUVOJE MIRĖ PRELATUS ANDRIUS GUSTAITIS

Kaip pranešama iš Lietuvos, sausio 9 d. po sunkios ligos mirė prelatas Andrius Gustaitis, daugelį metų buvęs Garliavos parapijos klebonas, pasakytiniu metu altarietas. Pašarvotas Garliavos Šv. Trejybės bažnyčioje. Po gedulinių švenčių Mišių sausio 12 d. palaidotas į Pažerų bažnyčią ir palaidotas vietos kapinėse.

Monsinjonas A. Gustaitis gimė 1910 m. lapkričio 30 d. Girininkų kaime, Pažerų parapijoje. Pradžios mokslo išėjo mokykloje, buvusioje jo tėvų namuose. Vėliau mokėsi Veiverių progimnazijoje ir Prienų gimnazijoje, vadovautoje kan. P. Martišiaus. 1930 m. jaunuolis, gavęs brandos atestatą, įstojo į VD universiteto Medicinos fakultetą. Bet čia pajutęs pašaukimą gydyti žmonijos sielas, po metų buvo priimtas į Vilkaviškio kunigų seminariją. 1935 m. birželio 16 d. įventintas kunigu ir paskirtas Gėžų parapijos vika-

ru, vėliau buvo Prienų, Kalva-rijos parapijos vikaru ir progimnazijos kapelionu, Šakių parapijos vikaru.

1941 m. tampa Marijampolės berniukų gimnazijos kapelionu, 1943 m. skiriamas Plokščių parapijos vikaru, o po dviejų metų Šakių parapijos klebonu ir dekanu. Čia jis aptvarkė karo apgriautą bažnyčią. 1948 m. sovietų valdžia spaudžiant, kun. A. Gustaitis kilnojamas — pirmiausia į nuošalią Didvyžių parapiją, po trumpo laiko iš čia į Šventęžerį, Pajevonį. Visur, kur jam teko ilgiau ar trumpiau būti, liko pėdsakai: jis tvarkė, grąžino bažnyčias, katekizavo vaikus, šelpė vargštančius.

1952 m. kun. A. Gustaitis, būdamas Vilkaviškio parapijos klebonu ir dekanu, pastatė kleboniją, nes senoji buvo sunaikinta karo metu. 1956 m. paskiriamas Vilkaviškio vyskupijos kancleriu (šiose parei-

gose buvo 4 metus), ir šios vyskupijos bažnytinio tribunolo oficiolu.

1960 m. paskirtas Aukšt. Panemunės Kaune parapijos klebonu. Daug yra padėjęs grįžusiems iš sovietinių lagerių: pinigais rėmė buv. prezidentą Aleksandrą Stulginskį. Gelbėjo besislapstancius nuo sovietų persekiojimų, padėjo nelaimių ištiktiems.

1971 m. sovietų saugumui reikalaujant, kun. A. Gustaitis iškeliamas į Metelių parapiją administratorium. Čia jis pastatė kleboniją. Šv. Tėvas Jonas Paulius II 1980 m. kun. A. Gustaitį paskyrė savo kapelionu ir prelatu. 1981 m. jis buvo Garliavos parapijos ir Aleksoto dekanu. Šiose pareigose jis išbuvo beveik 20 metų. Be aukščiausių išvardintų pareigų, jis buvo Kunigų tarybos ir konsultatorių kolegijos narys, 1985 m. Kauno kunigų seminarijos nuodėmklausys.

1999 m. sveikatai susilpnėjus, prelatas A. Gustaitis pasiūlymą atleisti iš pareigų ir buvo paskirtas altarietu. Jo pastangomis iškilo Pažerų pa-

šie idomų skaičių metai jau įsibėgėjo, bet Lietuva net šiomis dienomis yra Lenkijos, Rusijos ir Baltarusijos barama už kažkokį kalendorių, privataus asmens surengtą, privatus leidyklos išleista. Tai politinė Lietuvos nuodėmė, todėl kalendorių Lietuvos vyriausybė uždraudė platinti. Kad kiekviena kioskelyje neuždaušti pardavinėjami pornografiniai leidiniai, Lietuva negali protestuoti nei Vokietijai, nei Danijai, gausiausiai Lietuvai šiuos spausdinius parūpinančioms. Tai privatus leidinys, tai spaudos laisvė, tai nesunki nuodėmė, tai tik šiaip juokeliai. Kai Vilniuje oficialiai įstaigas kaltina nekviešti „zuruffai“ ir panašūs, kai ten stalą smagiu kumščiu baidžia JAV kongresmenėlis, tai nėra politinės nuodėmės. Baikšti Lietuvai niekam protestuoti negali, kaip jai protestuojama dėl žemėlapio.

Politinėje teologijoje iš tikrųjų sunku orientuotis, nes čia nuodėmės sveriamos ne pagal jų esmę, bet pagal toms nuodėmėms susitepusiu nenaudėlio adresą. Šiuo laiku Europos Sąjungoje (ES) purviniausi niekšai yra Austrija, su kuria likusios 14 seserų net kalbėti vengia. Pirmame šių metų ES susirinkime (2000. 02.14) Austrijos užsienio reikalų ministrė Benita Waldner prašė, kad sąjungos nariai apie jos naują vyriausybę sprendtų iš darbų, bet ne iš asmeninės sudėties, ypač dėl Laisvės partijos buvimo koalicijoje su dešiniąja Liaudies partija. Prašymas nebuvo išgirstas. Belgai, vokiečiai, prancūzai tvirtino, kad Austrija, kurios valdžioje yra kraštutiniai dešinieji, prieštarauja ES demokratiniais principams. O vasario 10 Lisabonoje, Portugalijoje, kur buvo susitikę ES socialinių reikalų ministrai, kalbant Austrijos ministrui prancūzų ir belgų delegacijos išėjo iš salės.

Taigi juokų nėra. Austrija įvykdė sunkią politinę nuodėmę, dėl jos yra baudžiama ir kencia.

Austrijos laisvuose ir demokratinuose rinkimuose Joerg Haider, kilęs iš truputį susitepusios SS šeimos ir kar-tais nusišnekęs, savo Laisvės partijai laimėjo daugiausia balsų (23 proc.) ir su Liaudies partija sudarė koalicinę vyriausybę, kurioje jis pats asmeniškai nedalyvauja. Pakilo tarptautinis uraganas! Sujudo 14 likusių ES narių, iš Vienos atsaukė savo atstovus, Izraelis pagrasino nutraukti diplomatinis santykius. Didžiai nusigando ir JAV, pareikalavo, kad jų ambasadorius grįžtų į Vašingtoną pasitarimams, nes įvykę baisūs dalykai.

Iš kur tiek baimės? Juk už Laisvės partiją pasisakė demokratinės šalies laisvi piliečiai. Tai ar jiems draudžiama balsuoti, kaip jie nori? Ar turi atsiklausti, už ką pasisakyti reikėtų? Mat, visą ES ir JAV supurtė Austrijoje galis atgim-

rapijos bažnyčia, į kurios statybą ją įdėjo savo energiją, sveikata ir santaupas.

Lietuvos atgimimo rytą jis sutiko atjaunėjęs siela ir kūnu. Nė vienas Garliavos renginys neapsiejo be prel. Gustaitio laiminančio žodžio. Jis dalyvaudavo visur: šventinant partizanų bei karių paminklus, mokyklų išklmėse ir kituose susibūrimuose.

Mes, buvę Prienų „Žiburio“ gimnazijos auklėtiniai, dabar

gi nacizmas. Bet tasai Joerg Haider buvo Austrijos apylinkės Kaernten gubernatorius, neįvedė SS ir SA, po gatvės rudmaršinių demonstruotų nevedžiojo, nieko neužpuolė. Tada pasaulis nebūgštavo. O ES dariny, apie kurį svajojo Roosevelt ir Churchill, kuris jau beveik užbaigtas konstruktuoti, turi būti demokratiškas. Kur demokratija, jei šio darinio mažesnis narys gali išsirinkti tik tokią vyriausybę, kuri patinka didiesiems? Be to, ar vaikai yra atsakingi už tėvų nuodėmes, kaip taikoma Haider? Ar neverta prisiminti SSSR tvarkos, kai kiekvienas buvo atsakingas už kiekvieną?

Austrijai grasinama įvairiomis sankcijomis. Kur buvo šios sankcijos, kai 1994 m. Italijos vyriausybė įėjo nemažai Naujo fašizmo narių? Italija izoliuota nebuvo. Kur Europos ir JAV grasinimai Kubai, Libijai, Sirijai, Iranui? O apie Europos ir JAV ryšius su Kinija jau net kalbų nėra. Tai dvideidė politika. Sakoma, kad išėjimas Austrijai yra išėjimas kitiems radikaliems dešiniams. Bet jų yra Vokietijoje, Prancūzijoje, Italijoje. Ar ES ir JAV pareikalautų izoliuoti Prancūziją, jei piliečiai išrinktų jų fašistą Le Pen?

Vienai taikomi išėjimai gali baigtis nemalonai. Juk Austrija, kaip ir kitos pasaulio tautos, turi savigarbą. Jei pasakoma, už ką rinkimuose galima balsuoti ir už ką negalima, ar būsime rinkimuose šis Haider, žmones įskaudinti, negaus dar daugiau balsų? Ne todėl, kad jo programa būtų daugumai priimtina, bet dėl didžiųjų diktato mažajam. (Austrija turi 8 milijonus gyventojų.)

Neabejojama, kad ši vienšalė politinė teologija turės įtakos šalims, besirengiančioms į ES pakliūti. Ji bus ir Lietuvoje pažinta, kaip savarankiškumą varžanti priverstinė jėga. Ši įvyki Lietuvoje gali panaudoti visi ES priešai, kurių, deja, yra.

Joerg Haider filosofija mums nėra patraukli. Jis, austras nacionalistas, kažkada pagirdavo Hitlerį, kaip mokėjusi gerai tvarkyti nedarbo problemas (ar šios problemos gražiai nesutvarkė SSSR, kai visi dirbo, bet nieko nedarė?), priešinasi imigracijai ir ES plėtimui. Taigi jis balsuotų prieš Lietuvos priėmimą į ES. Tikras begėdis! Tad čia ne jis užstojamas, bet čia pasakojama, kad demokratija, net ir jos mokytojams, yra reliatyvi filosofija. Gaila, kai jos vardu kišamasi į savarankios valstybės reikalus. Gaila, kad egzistuoja begėdiškas, nemoralus dviveidiškumas ES ir JAV politikoje. Ar ne dėl jo šiandien Čekijoje rūksta griuvėsiai, ir Kosovo demokratiai prancūzai labai atidžiai žvalgoji, kad vyrautų taika tarp albanų ir serbų? O taikos tarp čekų ir rusų visiems galingiesiems nereikia.

gyvenantieji JAV. prisimena prelat Andrių Gustaitį kaip buvusį mielą draugą šia jau nuolį. Kai kuriems iš mūsų teko su juo susirašinėti (inž. J. Mikaila, gyvenęs Floridoje), o atgavus Lietuvai laisvę, nuvykus tenai, su juo susitikti. Jis pasakodavo siaubingus sovietmečio prisiminimus, kuriuos jis yra išleides atskira knygele „Iš griuvėsių prisikėlus“.

Ignas Medziukas

• Kovo 20-21 d. Lietuvoje lankėsi Latvijos delegacija, vadovaujama Kultūros ministerijos Regionų plėtros departamento direktorės Annos Janson. Latvijos delegacija susitiko su Kultūros ministerijos vadovais, Lietuvos kultūros centro darbuotojais. Susitikimuose buvo aptarta kultūros politika regionuose. Taip pat delegacija lankėsi Radviliškio raj. esančiame Burbiškio dvaro, Panevėžio ir Šiaulių rajonuose, kur susitiko su kultūros darbuotojais.

• Kovo 25 d. Lietuvos etnokosmologijos muziejus paminėjo savo veiklos 10-metį. Iš tikrųjų muziejaus ištakos siekia kur kas senesnius laikus — prieš tapdamas valstybiniu, muziejus dešimt metų dirbo visuomeniniais pagrindais.

Renginio metu muziejaus direktorius Gunaras Kakaras ir mokslinis vadovas Libertas Klimka pristatė 10 metų muziejaus veiklos rezultatus, surengta ekskursija po muziejų, vyko pokalbiai „Prisiminimai apie muziejaus ateitį“, atidengta dailininko Vytauto Poškos freska „Atspindžiai“. Šioje freskoje atskleisti baltų simboliai, perduodami iš kartos į kartą, jungiantys žemę su Visata. Renginio dalyviai taip pat galėjo per teleskopą stebėti dangaus šviesulius.

• Kovo 24 d. Valstybinė paveldosaugos komisija kartu su Kultūros ministerija surengė paveldosaugininkų pasitarimą „Kultūros paveldo apsaugos valstybinio reguliavimo sistemos tobulinimo kryptys“.

Pasitarime aptarta dabartinė paveldosaugos situacija, problemos, paveldosaugos sampratos kaita, teisinė paveldo reguliavimo schema, paveldosaugos valstybinio valdymo sistemos trūkumai ir tobulinimas, paveldosauginių funkcijų paskirstymas valstybės, apskričių ir savivaldybės aspektu. Taip pat aptarta Kultūros vertybių apsaugos departamento veikla, departamento institucijų sistema, Vilniaus senamiesčio tvarkymo modelis bei apskaitos vaidmuo paveldosaugos sistemoje.

• Šiauliai. Kovo 10 d. Šiaulių vyskupijos katechetikos centro vadovė D. Neimantienė ir Lietuvos II Eucharistinio kongreso koordinatorių Šiaulių vyskupijoje kun. T. Reinytis organizavo visų Šiaulių vyskupijos dekanatų katechetų atstovų susitikimą. Buvo aptarti pasirengimo Lietuvos II Eucharistinio kongreso darbai, detalizuota Vaikų ir jaunimo dienos programa.

2000 m. vasario-kovo mėn., pagerbdami mirusiųjų atminimą, „Lietuvos Vaikų vilčiai“ aukojo:

a.a. Juozo Skladaičio atm.: Simas Augaitis — \$20; kolegų mokytojų a.a. Izabelės ir Felikso Pabilionių atm.: Stella ir Alfonsas Kontviai — \$100;

a.a. Teofilės Rikviečienės atm. (papild.): Anelė Karmūzienė, Elena ir Vytautas Norkai — \$40. Iš viso — \$220.

a. a. Kazimieros Škėrienės atm.: Aldona ir Kostas Eidukoniai — \$50;

a.a. Jurgio Povilaičio atm.: Dalia ir dr. Romas Povilaičiai — \$50;

a.a. Julijos Dikšienės atm.: Janina Cukuriene, Rimtis Tallat-Kelpša, Dalia Urbutienė, Janina Tallat-Kelpša — \$200;

a.a. Vlodo Rackaus atm.: Eugenija Rackienė — \$100;

a.a. agr. Jono Kriščiūno atm. (papild.): Carol ir John Rymas, Roma ir James Murphy, Yan H. Mai, Elsie M. Balash, Antanas Sideravičius, Paula ir Joseph Karcavich, Yvonne Abukarma, Victoria ir Eric Arthur, Vytenis Rasutis, Viktorija ir Vacys Saulys, Sam Balash, Anna Marie Halper, Dalia ir Vytautas Badaras, Gitana Snapkauskaitė — \$1005. Iš viso — \$1105;

a.a. Jono Pilmonos atm.: Donaldas Shobrys, Vidas E. Pilmonas, Ema Žiobrienė — \$350;

a.a. Madeline Glosten atm. (papild.): Marta ir Valteris Kasparaitis, Emilija Pilmonaitė, Otilija ir Romas Kasparaitis — \$140. Iš viso — \$1410;

a.a. Onos Nutautienės atm.: V. Gudienė, T. I. Markvaldai, L. Leipienė, Halina Bagdonienė, V. Juodisius, J. Mačėnas, dr. Tomas ir dr. Nijolė Remeikiai, Matthew ir Helen Pratapas — \$165;

a. a. Jono Balskaus atm. (papild.): Vytenis ir Elizabeth Lietuvninkai, Lidija Petravičienė, A. V. Valavičiai, Casimir G. Oksas, Jonas Abraitis, L. Einikienė, Z. Juškevičienė, A. V. Lekeckai, G. Musteikiene, Sofija ir Vytenis Statkai, Birutė Žemaitienė, M. Barienė, O. Lukienė, J. Vaineikis, I. R. Zulai, Vytautas Mikūnas — \$350. Iš viso — \$380;

a.a. Zelmės Poderienės atm.: \$100 Stasė Kavalionienė ir Vaigailė K. Duers; \$630 — Simone Poderys (velionės draugu, giminių ir pažįstamų aukos laidotuvių metu). Iš viso — \$730.

a.a. Ira Marks atm.: Leokadija Žvynienė — \$100;

a.a. Juozo Bacevičiaus atm. (papild.): Vida ir Daniel Marks, Rita ir Myron Bezdicek, Barbara ir Linas Lauraičiai, Regina ir Albinas Smolinskai, Gražina ir Jonas Rimkūnai, Ilona ir Pedro Dapkai, Juozas Kučinskas, Nijolė ir Povilas Stelmokai, Janina Racevičienė, Stefa ir Vytautas Prialgauškai, dr. Edmundas Ringus, Aldona ir Vytas Vaitkai, Joann ir Mindaugas Stakenai, Jonas Zabukas, Ann Marie Kučinskas, Aldona ir Jack Sterbis, Danutė ir Anatolijus Milūnai, Mr. & Mrs. Ray Stropus, Zita ir Mykolas Deveikiai, Apolonija ir Antanas Tuskeniai, Loreta B. Deveikytė, Mary Ann ir John Pompilio, Onutė ir Jonas Savickai, Danutė ir Kazys Kelpšai, Kristina Barakauskaitė — \$900. Iš viso — \$1,000.

a.a. Petro Petušaičio atm.: Aldona ir Kostas Eidukoniai, Jurgis Matusevičius — \$75.

Užjaučiame mirusiųjų artimuosius ir nuoširdžiai dėkojame aukotojams. „Lietuvos Vaikų viltis“ padeda negaluojuantiems, tačiau turintiems viltį ir galintiems pasveikti Lietuvos vaikučiams.

„Lietuvos Vaikų viltis“, 2711 W. 71 Street, Chicago, IL 60629.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Balzeko lietuvių kultūros muziejaus parduotuvelyje (6500 S. Pulaski Rd., Chicago; tel. 773-582-6500) galite įsigyti įvairių dovanų Motinos dienos progai. Nuotraukos iš kairės: muziejaus darbuotojos: Danute Viktorienė, Genė Višomirskienė ir Raminta Dill.

Mokytojų tobulinimosi kursai vyks šią vasarą nuo rugpjūčio 6 iki 13 d. Dainavoje. Rengia JAV LB Švietimo taryba (Regina Kuciene, pirmininkė). Programa ir personalu rūpinasi organizacinis komitetas (dir. Jūratė Dobilienė, dir. Eglė Novak, Laima Apanaviciene, Kristina Bandziulienė, Renata Butauskienė, Audronė Elvikienė, Aida Smalinskaitė-Harris, Jonas Kavaliūnas).

Aktorė Audrė Budrytė ir pianistas Rokas Zubovas atliks meninę programą Amerikos Lietuvių meno draugijos metiniame susirinkime, kuriame bus pasakojama apie būsimąjį M. K. Čiurlionio festivalį, įvyksiantį šį rudenį Čikagoje. Susirinkimas rengiamas gegužės 5 d., penktadienį, 8 val. Jaunimo centro Čiurlionio galerijoje.

Vienos valso pokylio koncertinės programos pamatysime Artūrą Narbutą iš Kau-no sportinių šokių klubo „Sukury“. Jis 1996 metais kartu su partnere Sandra iškovojo Europos taurę klasiškini (programą sudaro: letas valsas, tango, Vienos valsas, letas foksotrotas ir kvikstepas) šokių grupėje. Šiuo metu Artūras su Ivetą Lekošūte iš Klaipėdos „Žuvėdros“. Dar galima užsisakyti vietas į šį renginį, skambinant tel. Beatai po 6 v.v. 630-629-2917 arba Tomui tel. 773-297-2857. Pokylis vyks Lemonte, PLC Lietuvių fondo saleje balandžio 29 d. Pokylis prasidės punktualiai — 8 val. v. Pavėlavusieji atidarymą, turės lukterėti.

Skelbimai

ADVOKATAS GINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S. Pulaski Rd., Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos pagal susitarimą

Advokatas Jonas Gibaitis
Civilinės ir kriminalinės bylos
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. 773-776-8700
Toll free 24 hr. 888-776-6742
Darbo val. nuo 9 v.r. iki 5 v.v.
Šeštad. 9 v.r. iki 1 v.p.p.

ADVOKATAS Vytenis Lietuvninkas
4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)
Tel. 773-284-0100
Tel. 630-257-0200, Lemont, IL

Suinteresuoti pinigais per **TRANSPAK** padėdam persikraustyti į Lietuvą
(Dalyvaudami draugų palydais)
Darbo val. 9 v.r. iki 1 v.p.p.
Tel. 1 773 838 1050

Su Lietuvos užsienio reikalų ministru Algirdu Saudargu bus galima susitikti balandžio 28 d., penktadienį, 7 val. v. Balzeko kultūros muziejuje. Balzeko kultūros muziejus įsikūręs šiuo adresu: 6500 S. Pulaski Rd., IL 60629; tel. 773-582-6500.

Panevėžiečių klubo pusmetinis susirinkimas šaukiamas balandžio 30 d., sekmadienį, 12 val. Jaunimo centre, pirmo aukšto klasėje. Programoje — inžinieriaus Pilyo Naručio paskaita ir kiti klubo einamieji reikalai. Kvietiamo naujai atvykusieji panevėžiečiai atsilaikyti į susirinkimą ir dalyvauti klubo veikloje.

Šakiečių klubo naryų pusmetinis susirinkimas įvyks gegužės 10 d. 1 val.p.p. Šaulių namuose (2417 W. 43 Str., Chicago). Visus klubo narius kviečiame dalyvauti!

Balandžio 28 d., penktadienį, 7:30 v.v. Jaunimo centre Čiurlionio galerijoje įvyks dar vienas debiutas — „Žaltvykslės“ dramos sambūrio narės Violetos Drupaitės pirmosios personalinės tapybos darbų parodos „Eskizai“ atidarymas. Parodos atidarymo metu pamatysite ir naujausias Viktoro Jašinsko kompiuterines fotografijas „Sustabdytos žaltvykslės“ akimirkos, o taip pat sutiks ir kitus šio sambūrio narius. Kvietiamo! Penktadienio vakarą jusų laukia dailės, fotografijos, poezijos ir muzikos eskizai draugų rate.

SVARBUS PRIMINIMAS

ALTO metinė darbo konferencija rušiama balandžio 29 d., šeštadienį, ALTO centro patalpose, Balzeko kultūros muziejuje (6500 S. Pulaski Rd., Chicago).

Konferencijos atidarymas — 10 val. ryto. Po to vyks komisių sudarymas, valdybos pranešimai: pirmininko, izdininko ir revizijos komisijos. Revizijos komisija patikrina, ar finansai gerai tvarkomi, ar atitinka įrašai kasos knygoje, ar yra pajamų ir išlaidų pateisinami dokumentai. Žinoma, tokie pranešimai labai reikalingi, norint tvarkingai perduoti visas bylas ir knygas kitai organizacijai. Mat po darbo konferencijos skyriaus vadovavimą perima kita organizacija. Po visų pranešimų yra sudaryta skyriaus valdyba ir taryba vienerių metų kadencijai iš organizacijų atstovų.

Čikagos ALTO skyrių sudaro 14 organizacijų. Keturių pagrin organizacijų — R. katalikų federacija, socialdemokratų sąjunga, Tautinė sandara ir Lietuvių tautinė sąjunga siunčia po 7 atstovus į valdybą ir tarybą, kitos likusios organizacijos siunčia po 3 atstovus.

Taigi ALTO, kuriam vadovauja R. Katalikų federacija ir pirmininkauja Evelina Oželienė, darbo konferencija šaukiamą balandžio 29 d., šeštadienį, 10 val. ryto Balzeko Kultūros muziejaus patalpose. Po valdybos pranešimų, diskusijų ir naujos valdybos sudarymo bus diskutuojama ir kiti reikalai. Valdybos posėdyje, įvyksiamame kovo 21 d., buvo paskirstyti asmenys, dirbsiantys konferencijoje: mandatų komisija — Kazė Pozarniukienė ir Filina von Braun, nominacijų — dr. Petras Jokubka ir Antanina Repšienė, sekretoriatas — Aušrelė Sakalaitė ir Matilda Marcinkienė. Užkanda pasirūpina Irena Dirdienė. Visuomenę kviečiame gausiai dalyvauti. Dar kartą primenu organizacijos, kad siųstų savo atstovus.

Konferencija turi būti gausi ir darbinga. Tad iki pasimatymo.

Ant. Repšienė

Redaguoja J. Plačas. Medžiagą siųsti: 3206 W. 65th Place, Chicago, IL 60629

VELYKŲ VARPAI

Jau šildo saulutę, jau žolės žaliuoja pabudus žibute miške mėlynuoja.

Į mišką nuejus žibučiu priskinsiu, puokštelėn sudėjus altorių dabinsiu.

Varpai suskambėje pakvies visus žmones. Bažnyčiai atėję prašysim malonės.

Irena Alekniene

MINTYS PAGALVOTIMUI

Istorija duoda daug pavyzdžių, kad valstybė galima laikinai sunaikinti, bet tautos, kuri turėjo valstybę — ne: gyvybinga tauta anksčiau ar vėliau pajėgia atsikratyti okupanto jungo ir atstatyti savo nepriklausomą valstybę. Kadangi savo kūrybinės galios ir materialinę gerovę galiausiai galima išugdyti savoje valstybėje, tai pavergtos tautos ir siekia laisvės ir nepriklausomos valstybės. Tautai, siekiančiai laisvės, daugiausia lemia ne jos karingumas, bet kultūra, kuri žadina ir ugdo laisvės troškimą ir stiprina ryšį jos siekti. Ir nepriklausomoms Lietuvos valstybės atstatyme svarbiausias vaidmuo tenka mūsų tautos tolydžio stiprėjusiame kultūriniam renesansui, kuris mūsų tautos laisvę subrandino, o palankios tarptautinės politikos sąlygos palengvino ją mūsų savanoriams įgyvendinti. Lietuvos nepriklausomą valstybę mūsų tauta galėjo atstatyti 1918 m., bet ne 1905 m., nors ir tuomet tam žygiui netruko ryžtingų ir pasiaukojančių žmonių, tačiau ji dar nebuvo pribrendusi kultūriškai.

Aleksandras Merkelis
Pedagogas, redaktorius, rašytojas

MANO VAIKYSTĖS VELIKOS (Pabaiga)

Aš kilsteleju galvą, lyg iš miego pabudau, žiūriu — mišparai baigiasi, mano akys ašarotos. Greit nusibraukiau ašaras, kad niekas nepastebėtų.

Po mišparų išėjimo laukan. Lauke kažkas pradėjo šaudyti ir laidyti aukštyn visokias ugnis.

O užvis gražiau buvo Velykų rytą. Net sunku išpasakoti tą grožybę.

Kai pasibaigė pamaldos, parėjome namo ir sustojome prie gražiai padengto Velykų vaisėmis stalo. Pirmiausia visi sukalbėjome maldele, paskui tėvelis supaustė lėkštelėje vieną pašventintą kiaušinį ir dalindamas po gabalėlį sveikino kiekvieną šventų Velykų sulaukus.

Padavė ir man vieną griežinėli kiaušinio. Meiliai pažvelgė į mane ir tarė: „Sveikas, Antanuti, šventų Velykų sulaukęs. Noriu, kad sveikas ir doras augtumėi“. Jautčiau tuokart tėvelio meilę ir norėjau jam pasakyti: „Myliu tave, tėveli!“ Bet širdelė suspaudė ir negalėjau išsakyti tų žodžių. Apkabinau rankutėmis jo kaklą, spaudžiau prieš save ir nenorėjau paleisti.

Tėvelis jautė, ką aš norėjau pasakyti. Ir jo, ir mano akys suvilgo ašaras.

Pavalgęs begaus pas draugus

Fėrvynės ZVAIGZDUTĖ

Isteigtas Lietuvių Mokytojų Sąjungos Chicago skyrius

no, kad organiškas maistas skanesnis. Išsirinkite, koks maistas jums patinka!

Vėjas Belzinskas
Clevelando „Aušros“
aukštesniosios liuanistinės mokyklos 9 sk. mokiniys

GALVOSŪKIO NR. 121 ATSAKYMAS

Šiame atsakyme, dauginamajame ir daugmenyje nė vienas skaitmuo nepasikartoja.

GALVOSŪKIO NR. 122 ATSAKYMAS

Imame įvairių kalbos dalių daugiskaitos vietininkus: laukuose, geruose, pirmuose, tuose, sukamuose — vyriškoji giminė; daubose, geros, pirmos, tose, sukamose — moteriškoji giminė. Tik vienas kitas vyriškosios giminės daiktavardis (II linksniuotė) baigiasi galūne — ose: vaidilose, viršilose...

GALVOSŪKIO NR. 124 ATSAKYMAI

Lietuvos upės: 1. Mituva. 2. Širvinta. 3. Šešupė. 4. Merkys. 5. Nemunas. 6. Žeimenė. 7. Neris. 8. Muša. 9. Sventoji. 10. Jiesia. 11. Pyčia. 12. Dubysa. 13. Ūla. 14. Venta. 15. Strėva. 16. Tatula.

GALVOSŪKIO NR. 125 ATSAKYMAI

A. Lakūnas Jurgis Kairys Kaune po patilte praskrido 1996 m. Ten nuo Nemuno paviršiaus iki tilto apatios yra 11 metrų. Vilniuje jis po patilte praskrido 1997. VII. 6. ten nuo Neris paviršiaus iki Baltojo tilto apatios yra 9 metrai. 1999 m. praskrido pro 10 tiltų apatį (J.P.). B. Ant Marso amerikietis aparatas Sojourner — Lankytojas per vieną valandą galėjo nuvažiuoti 24 metrus. („Lietuvos rytas“, Nr. 156, Vilnius, 1997. VII. 07). C. Kur randame daugiau gandrų, ten daugiau ir varlių. Europoje 1994 m. buvo 130,00 gandrų. Tais metais Lietuvoje buvo 12,000 gandrų. 100 kv km plote gandrų porų buvo 10,8 ir Latvijoje 10. Ši statistika rodo, kad Lietuvoje varlių yra daugiausia, antroje vietoje Lenkija, o trečioje — Latvija. (S. Obelevičius, Lithuanian in the World, Nr. 2, p. 41-47, Vilnius, 1997). D. Deimant vienas karatas sveria du dešimtadalius gramo. (Awake p. 12-15, Walkill, N.Y., 1997. VII. 8). E. Lietuvių tautinės vėliavos kotas yra žalias, o jo

viršūnė — auksinės spalvos.

GALVOSŪKIS NR. 141

Kurioje JAV valstijoje yra žymus kaubojų (cowboys) miestas Dodge City? (5 taškai)

GALVOSŪKIS NR. 142

Pasiziūrėję į šių žodžių rašybą, parašykite, kuri kalbos dalių jie yra ir su kiekvienu žodžiu parašykite po trumpą sakinį: pasakoja — pasakoja; pasakoje — pasakoje; pasakose — pasakosia. (5 taškai)

GALVOSŪKIS NR. 144

(Kryžiažodis). Į tuščius langelius įrašę išsireiškimų trūkstantus žodžius, paryškinuose langeliuose perskaitysite su kokia švente bus sveikinama. 1. Ačiū Dievui, tarp durų piršto neikišu — žinau, kad privers — ... 2. Ačiū Dievui, kad yra nors duoneles, o be pyrago... 3. ... ne pasninkas, piemenėi ne šventė. 4. ... beda ne beda. 5. ... gera, bet namie geriausia. 6. Apasidirbo kaip gužas su... 7. ... pasakyti, bet ne padaryti. 8. Ačiū Dievui, kad miegojau šiltame patale, o ne su kiaulėmis... 9. ... nepadėsi, nepadėsi ir tau. 10. Ir garsiai išliko, bet greitai... 11. ... meilė vis nauja. Sudarė 5 klases mokiniys Justas Grinkevičius iš Kaišiadorių.

Už visus teisingus atsakymus skiriama 10 taškų, o už penkis ar daugiau — 5 taškai.

GALVOSŪKIS NR. 145

A. Kur Europoje yra miestas Litvinov? B. Kas yra melodijs? C. Yra žvėrių didesnių, stipresnių, aukštesnių, vikresnių ir greitesnių, negu liūtas, tad kodėl jį vadiname žvėrių karaliumi? D. Ar ringe šunų dvikovoje rungiamasi iki mirties? E. Nuo kada Lietuvoje žmogus atėjo į talką bitėms, gaminant joms dirbtinius korius? Už visus teisingus atsakymus skiriama 10 taškų, o už dalinius atsakymus — 5 taškai.

Atsiuntę
kun. dr. E. Gerulis

GALVOSŪKIS NR. 143 kus, sužinosite, kas nupiešta. (Piešinėlis). Sujunkite taškus, sužinosite, kas nupiešta. (5 taškai)

